

МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ № 2

ДЕКАН ФАКУЛЬТЕТУ

Кривко Юрій Ярославович

доктор медичних наук, професор, голова

Товариства анатомів, гістологів та ембріологів ЛНМУ
імені Данила Галицького

ПЕРСОНАЛ ДЕКАНАТУ

Заступники декана — доценти **І. В. Дац,****О. Е. Личковський**Інспектори — **Н. А. Фірман, І. С. Бойко,****О. В. Панчишин, В. В. Ковальчук****КРИВКО Юрій Ярославович**

Декан факультету, доктор медичних наук, професор

Народився 5 травня 1960 р. у м. Стрий Львівської області. У 1983 р. закінчив лікувальний факультет ЛДМІ.

Працював лікарем-інтерном зі спеціальності «хірургія» Львівської лікарні швидкої медичної допомоги, старшим лаборантом кафедри анатомії ЛНМУ. Упродовж 1986–1989 рр. навчався в аспірантурі.

Юрій Ярославович пройшов шлях старшого лаборанта (1984–1986), асистента (1986–1993), доцент (1993–2000), професора (з 2011 р.). У 1998 р. він очолив деканат медичного факультету № 2, а в 2000 р. кафедру нормальної анатомії Львівського національного медичного університету.

У 1989 р. Ю. Я. Кривко захистив кандидатську дисертацію «Структурні перетворення шляхів відтоку камерної кологи ока при ішемії та гіперемії очного яблука», а в 2010 р. — докторську на тему «Зміни структурних компонентів спинного мозку і спинномозкових нервів при експериментальному цукровому діабеті та їх корекції нікотинамідом».

Головні напрями наукових досліджень Ю. Я. Кривка: анатомічна характеристика структур очного яблука, які забезпечують циркуляцію водянистої вологи, в умовах норми та при порушенні кровообігу; морфо-функціональні вияви уражень судинного русла й органів периферійної нервової системи при цукровому діабеті під дією опіатів та на тлі коригувальної терапії.

Є автором близько 192 наукових і навчально-методичних праць, серед них — монографія «Діабетичні нейропатії», п'ять навчальних посібників. Підготував сімох кандидатів наук.

**КАФЕДРА ГІСТОЛОГІЇ,
ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ**

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

Луцик Олександр Дмитровичпроректор з наукової роботи, доктор медичних наук,
професор, лауреат Державної премії України в галузі
науки і техніки

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за наукову роботу — д. мед. н., проф.

А. М. Яценко

Відповідальна за навчальну роботу — к. б. н., доц.

О. В. Наконечна

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., проф. А. М. Яценко, кандидати біологічних
наук, доценти О. В. Наконечна, О. П. Єлісеєва,Р. О. Білий, кандидати медичних наук, доценти
В. В. Дудок, О. В. Смолькова, О. Р. Джура, І. В. Челпано-
ва, к. б. н., с. н. с. В. І. Ковалишин, кандидати медичних
наук, асистенти Н. О. Амбарова, Л. В. Панкевич,
Є. А. Согомонян, М. М. Луцик, асист. Х. І. Струс.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Мікроскопічні дослідження були започатковані на кафедрі анатомії медичного факультету Львівського університету проф. Йозефом Берресом, який очолював цей підрозділ упродовж 1820–1832 рр. Ним були закладені передумови вивчення будови людського тіла з урахуванням даних мікроанатомії, а відтак — гістології та ембріології. Свої мікроскопічні спостереження професор Беррес представив у власноруч ілюстрованому підручнику «Мікроскопічна анатомія тіла людини» (*Anatomie der*

mikroskopischen Gebilde des menschlichen Körpers). Гістологічні дослідження вченого продовжили його наступники — керівники кафедри анатомії, професори Август Фогт (1850–1854), Юліус Планнер (1855–1863), Ернест Ректоржик (1863–1874). Зокрема, проф. Планнера вважають першовідкривачем рідких кристалів (1861), феномен яких через 150 років знайшов широке застосування у техніці — під час виготовлення моніторів комп'ютерів, екранів телевізорів, лазерів на рідких кристалах тощо.

Новий етап розвитку гістології та ембріології почався в 1896 р., коли з ініціативи проф. Генрика Кадия при кафедрі анатомії була створена гістологічна лабораторія, а згодом відкрита самостійна кафедра гістології та ембріології. Протягом 1897–1937 рр. її очолював всесвітньовідомий гістолог Владислав Шимонович. Найвагомішим творчим доробком вченого став його «Підручник з гістології та мікроанатомії зі звертанням особливої уваги на будову тіла людини та мікроскопічною технікою» (Lehrbuch der Histologie und der mikroskopischen Anatomie mit besonderer Berücksichtigung des menschlichen Körpers einschliesslich der mikroskopischen, 1901). Упродовж 1902–1930 рр. ця книга була 11 разів перевидана німецькою, англійською, польською, іспанською та італійською мовами. Її справедливо вважали одним із кращих підручників гістології свого часу. Сфера наукових інтересів проф. В. Шимоновича охоплювала питання гістофізіології надниркових залоз, дентину та кісткової тканини, чутливих нервових закінчень шкіри.

Протягом 1937–1943 рр. кафедрою гістології та ембріології керував учень проф. В. Шимоновича Болеслав Ялови. Він опрацював питання гістофізіології, ембріогенезу та регенерації нервових закінчень, досліджував вплив жіночих статевих гормонів на процеси згортання крові, запропонував оригінальну методику забарвлення сполучної тканини. Після трагічної загибелі проф. Б. Ялового керівниками кафедри були Теодор Мучій (1943–1944), Юліан Кохановскі (1944–1945), Юрій Полонський (1945–1946), Марія Єфремова (1946–1947).

З 1947 до 1963 р. кафедру гістології та ембріології очолював випускник Київського медичного інституту, проф. А. П. Дибан. Напрямок наукової діяльності кафедри цього періоду — вивчення нормального та патологічного ембріогенезу, гістофізіології ендокринної системи. Вчений запропонував методику диференційного виявлення базофілоцитів гіпофіза, видав низку монографій, присвячених питанням патології ранніх етапів ембріогенезу людини.

Упродовж 1964–1988 рр. завідувачем кафедри була проф. Є. С. Детюк. Її наукові пошуки були спрямовані на експериментальне вивчення впливу тироїдної патології материнського організму на репродуктивну функцію, ембріональний і постнатальний розвиток потомства. Під керівництвом Євдокії Сергіївни виконано і захищено три докторські та 20 кандидатських дисертацій.

У 1988 та 1994–1995 навчальних роках кафедру очолювала А. Й. Іванова-Согомонян. Вона була автором першого списку українських гістологічних термінів (1980), співавтором підручника гістології людини (1992), списку українських ембріологічних термінів (1993), а також гістологічного тлумачного словника (1994).

Від 1989 р. кафедрою гістології та ембріології керує учень проф. Є. С. Детюк Олександр Дмитрович Луцик.

ЛУЦИК
Олександр
Дмитрович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Науковий напрям, який розвивається під керівництвом проф. О. Д. Луцика, — використання лектинів для гістохімічного дослідження глікополімерів тканин людини і тварин в умовах норми, їх перебудови у процесі розвитку та при різних формах патології.

З 2005 р. другим професором кафедри працює д. мед. н. А. М. Ященко. Під її керівництвом підготовлено і захищено чотири кандидатські дисертації, працює науковий студентський гурток. А. М. Ященко — співавтор «Атласу мікроанатомії ротової порожнини» (1999).

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Працівники кафедри викладають основи цитології та ембріології, загальну та спеціальну гістологію (мікроанатомію) людського організму для студентів медичного і стоматологічного факультетів. Підготовка фахівців здійснюється за спеціальностями «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа», «Стоматологія». Щорічно на кафедрі навчаються близько 600 студентів медичного факультету (зокрема понад 100 іноземців) та 240 студентів стоматологічного факультету (з них близько 40 іноземців). Навчання іноземних громадян здійснюється трьома мовами — англійською, українською та російською.

Нині колектив кафедри опрацьовує питання комп'ютеризації навчально-методичної літератури. Перші кроки у цьому напрямі — забезпечення доступу через Інтернет до методичних розробок для контролю засвоєння студентами гістологічних препаратів та мікрофотографій з цитології та загальної гістології (модуль 1, 2011), а також зі спеціальної гістології систем органів (модуль 2, 2012). Доцент О. В. Наконечна створила комп'ютерну збірку мікрофотографій та ілюстрацій з курсу цитології, гістології та ембріології, що є електронним додатком до підручника «Гістологія людини».

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема науково-дослідної роботи кафедри на 2012–2016 рр. — «Лектино- та імуногістохімічний аналіз вуглеводних детермінант нормальних та патологічно змінених клітин і тканин». Ця тематика є продовженням наукових досліджень кафедри минулих років, зокрема використання лектинів як гістохімічних реагентів у вивченні вуглеводних детермінант органів і тканин людини та експериментальних тварин в умовах норми і патології; удосконалення існуючих і опрацювання нових оригінальних методів очистки лектинів різної вуглеводної специфічності.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Результатом вивчення органів травної, судинної, сечостатевої, ендокринної, кісткової та нервової систем стало визначення нових можливостей використання лектинів як селективних гістохімічних маркерів окремих типів

Колектив кафедри гістології, цитології та ембріології. Зліва направо: перший ряд: В. В. Дудок, О. П. Єлісеєва, О. Д. Луцик, А. М. Яценко, Р. О. Білий; другий ряд: І. В. Челпанова, Л. В. Панкевич, О. В. Смолькова, О. В. Наконечна, О. Р. Джура, В. І. Ковалишин; третій ряд: Х. І. Струс, Є. А. Согомонян, Р. Я. Іванкевич, Н. О. Амбарова, М. М. Луцик, В. О. Антонюк

клітин; досліджено гетерогенність зв'язування лектинів із субпопуляціями клітин залежно від їх органної належності, ступеня диференціації, фази секреторного циклу; вивчено можливості застосування лектинів для характеристики процесів клітинного глікозилування у фізіологічних та патологічних умовах, зокрема, на тлі експериментального стрептозотозин-індукованого діабету, експериментального гіпо- та гіпертироїдизму, а також під час ембріогенезу.

Вагомим здобутком педагогічної діяльності кафедри є видання першого на теренах незалежної України підручника «Гістологія людини» (О. Д. Луцик, А. Й. Іванова, К. С. Кабак, 1992). Ця книга була відзначена Державною премією України в галузі науки і техніки 1994 р., була перевидана у 1993, 2003, 2010, 2013 рр. (три останні перевидання — у співавторстві з проф. Ю. Б. Чайковським). Автори цієї праці в 1994 р. видали «Гістологічний глумачний словник». Для покращення фахової підготовки стоматологів А. М. Яценко спільно з іншими науковцями підготувала до друку «Атлас мікроанатомії ротової порожнини» (1999).

Працівниками кафедри у співавторстві з проф. Ю. Б. Чайковським опрацьовано українські списки Міжнародної гістологічної термінології (видання 1980, 1993, 2001, 2010 рр.), а також Міжнародної ембріологічної термінології (1993). Упродовж 1998–2012 рр. за участю викладачів здійснено низку перекладів українською мовою світових бестселерів фахової медичної літератури: «Медична ембріологія за Лангманом» (2001), «Атлас анатомії людини» Ф. Неттера (2004, 2009), «Фізіології людини» В. Ганонга (2002), «Клінічна біохімія» С. Ангельського (1998, 2000), атлас «Людина» Т. Сміта (2000, 2002, 2003), «Медичний ілюстрований словник Дорланда» (2003, 2007).

Починаючи з 40-х рр. ХХ ст. на кафедрі виконано десять докторських та понад 40 кандидатських дисертацій. Пріоритетні наукові напрацювання кафедри узагальнені у трьох монографіях: «Лектини» (М. Д. Луцик,

Є. М. Панасюк, О. Д. Луцик, 1981), «Лектини в гистохимії» (О. Д. Луцик, Є. С. Детюк, М. Д. Луцик, 1989), «Лектини та їх сировинні джерела» (В. О. Антонюк, 2005).

Лише упродовж 2003–2012 рр. на кафедрі виконано та захищено три докторські дисертації (О. Ю. Шаповалова, А. М. Яценко, В. О. Антонюк), а також шість кандидатських дисертацій. За цей період викладачі опублікували понад 180 наукових праць, серед них 102 журнальні статті, зокрема 29 — у міжнародних реферованих фахових виданнях з імпаکت-фактором.

Працівники кафедри були залучені до виконання міжнародних грантових проєктів. Так доц. Р. О. Білий брав участь у грантовому проєкті «Зміни глікопротеїнів клітинної оболонки при клітинній смерті: стосунок до автоімун-

них реакцій» (2009–2011), доц. О. П. Єлісеєва — у грантовому проєкті Євросоюзу COST В35 «Порушення, пов'язані з перекисним окисненням ліпідів» (2006–2010), проф. О. Д. Луцик — у грантовому українсько-австрійському проєкті «Дослідження історії медичної та фармацевтичної освіти у Львові: австрійський період» (2009–2010).

Вагомим доробком стала низка біобібліографічних досліджень про професорів ЛНМУ, яка сформувала книгу «Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького» (Б. С. Зіменковський, М. Р. Гжегоцький, О. Д. Луцик, 2006, 2009), а також понад 40 гасел в працях «Енциклопедія сучасної України», «Енциклопедія Львова», «Енциклопедія Львівського університету», фахових часописах.

КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

Надрага Олександр Богданович

доктор медичних наук, професор,
вчений секретар ЛНМУ імені Данила Галицького
ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальні за навчальну роботу — кандидати медичних наук, доценти **М. Б. Дашо, С. А. Лищенко**

Відповідальна за наукову роботу — к. мед. н., доц.

Т. В. Покровська

ВИКЛАДАЧІ

Доктори медичних наук, професори **А. І. Мостюк, О. В. Прокотів**, кандидати медичних наук, доценти **О. Є. Січкоріз, Г. О. Литвин**, к. мед. н., асист. **В. В. Гнатюк**, асист. **О. В. Никитчук**

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра дитячих інфекційних хвороб була створена у 1989 р. Досі викладання дисципліни «Дитячі інфекційні хвороби» проводилося на кафедрі інфекційних захворювань, а протягом 1986–1989 рр. — на кафедрі

педіатрії, при якій було створено окремий курс дитячих інфекційних хвороб. Основну роль у створенні курсу та кафедри зіграла д. мед. н., проф. А. І. Мостюк, яка тривалий час очолювала ці підрозділи. З 2006 р. кафедрою керує д. мед. н., проф. О. Б. Надрага.

Сьогодні тут працює десятеро викладачів, навчаються аспіранти, клінічні ординатори, троє здобувачів виконують кандидатські дисертації.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі навчаються студенти п'ятих та шостих курсів медичного факультету (серед них і студенти англomовного відділення) та лікарі-інтерни (педіатри, лікарі загальної практики, сімейної медицини, дитячі хірурги, реаніматологи). За програмами ПАЦ проводяться підвищення кваліфікації педіатрів загальної практики, дитячих хірургів, анестезіологів, отоларингологів. З 1999 р. проводяться курси тематичного вдосконалення «Актуальні питання дитячих інфекцій» для лікарів-педіатрів, дитячих інфекціоністів та сімейних лікарів, а з 2002 р. — ПАЦ підвищення кваліфікації лікарів-дитячих інфекціоністів.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукових досліджень кафедри такі: вивчення детермінованості клінічного перебігу поліетіологічних гострих інфекційних хвороб у дітей; вивчення механізмів корекції розладів гомеостазу та модуляції імунної відповіді при застосуванні ентеросорбентів у лікуванні дітей, хворих на гострі інфекційні хвороби; клініко-епідеміологічні особливості гострих вірусних діарей у дітей раннього віку.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Працівники кафедри проводять лікувальну й консультативну роботу в педіатричних відділеннях Львівської обласної інфекційної клінічної лікарні, інших лікувальних установах м. Львова, надають консультативну допомогу у відділенні медицини катастроф.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Під науковим керівництвом проф. А. І. Мостюк виконано десять кандидатських дисертацій. Станом на 1 грудня 2012 р. виконувалося п'ять кандидатських дисертацій (керівники — професори О. Б. Надрага, О. В. Проків).

Видано шість підручників, три монографії, опубліковано понад 350 статей у медичних журналах, 150 тез доповідей на науково-практичних конференціях та конгресах з актуальних питань сучас-

НАДРАГА
Олександр
Богданович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Колектив кафедри дитячих інфекційних хвороб.
Зліва направо: О. Б. Надрага, С. А. Лищенко, Т. В. Покровська,
В. В. Гнатюк, Г. О. Литвин, О. В. Никитчук, М. Б. Дашо

ної дитячої інсектології. Отримано вісім авторських свідоцтв на винаходи.

У 2010 р. спільно з працівниками кафедр інших медичних університетів України підготовлено підручник «Інфекційні хвороби в дітей» (за ред. С. О. Крамарьова, О. Б. Надраги, 2010), який отримав статус національного підручника з цієї дисципліни, а в 2013 р. друге, доповнене видання підручника видано російською мовою.

КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Переяслов Андрій Анатолійович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу — д. мед. н.,

проф. **О. М. Кулик;**

Відповідальний за наукову роботу — д. мед. н.,

проф. **А. Й. Наконечний**

ВИКЛАДАЧІ

К. мед. н., доц. **О. О. Трошков**, кандидати медичних наук,

асистенти **К. В. Шахов**, **А. С. Кузик**, **Л. Ю. Гижя**,

О. М. Никифорук, **І. М. Сильєстр**, асистенти **В. С. Па-**

зиняк (депутат Верховної Ради України), **В. І. Прусенко**,

Ю. В. Колвошка

ІСТОРИЯ КАФЕДРИ

Проблеми дитячої хірургії приділяли увагу професори, які очолювали кафедри хірургічного профілю. Зокрема, одним із напрямів наукової роботи професора кафедри хірургії Львівського університету Гжегожа Зембіцькі були аспекти дитячої хірургії. Великим внеском у розвиток цієї галузі медицини стали праці проф. Гілярія Пауліна Шрамма, який упродовж 1920–1930 рр. був керівником кафедри і клініки хірургії. У своїй роботі він приділяв увагу вдосконаленню методів

ПЕРЕЯСЛОВ
Андрій
Анатолійович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Колектив кафедри дитячої хірургії. Зліва направо: перший ряд: Н. М. Опікан, О. М. Кулик, Л. Ю. Гижя, О. М. Никифоров; другий ряд: К. В. Шахов, А. А. Переяслов, О. О. Трошков, Ю. В. Колівошка

лікування деформацій стопи, гідроцефалії, патології дивертикула Меккеля. Професора Г. П. Шрамма вважають одним із засновників польської дитячої хірургії та ортопедії.

Завідувач кафедри загальної хірургії, клініки ортопедії та дитячої хірургії Львівського університету (1939–1943), проф. Адам Груца вивчав проблеми ортопедії дитячого віку, зокрема удосконалення методів хірургічного лікування патології стопи, викривлень хребта. Професор І. Л. Зайченко був організатором кафедри ортопедії, травматології та дитячої хірургії Львівського медичного інституту (1955–1964).

У 1965 р. під керівництвом проф. О. О. Трошкова була заснована кафедра дитячої хірургії ЛДМІ. Він став її першим завідувачем. Вчений досліджував питання етіології, патогенезу, клініки і хірургічного лікування лімфо-венозної патології, зокрема слоновості нижніх кінцівок.

У 1985 р. кафедру очолив проф. В. Й. Гроховський. Під його керівництвом викладачі вивчали питання застосування нових методів лікування у дитячій хірургії, наприклад, поєднання раціональної антибіотикотерапії та гіпербаричної оксигенації в лікуванні перитоніту у дітей; використання лазеротерапії та плацентарного полібіоліну в комплексному лікуванні дітей із крипторхізмом.

З 2006 р. завідувачем кафедри дитячої хірургії є проф. А. А. Переяслов. Він досліджує проблеми використання малоінвазивних методів у лікуванні дітей із різною хірургічною патологією, зокрема атрезією стравоходу, вродженими діафрагмальними грижами, лійкоподібною деформацією грудної клітки тощо.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Навчальна робота кафедри проводиться за програмою дитячої хірургії, травматології, ортопедії та інтенсивної терапії для студентів п'ятого-шостого курсів медичного та медико-профілактичного факультетів і факультету іноземних студентів. У 2003 р. при кафедрі організовано курс дитячої хірургії з травматологією та ортопедією факультету післядипломної освіти, де проводиться підготовка лікарів-інтернів та лікарів-курсантів — дитячих хірургів, травматологів та ортопедів — на циклах передтестаційної підготовки, тематичного удосконалення та спеціалізації.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукових досліджень кафедри — профілактика та лікування післяопераційних інфекційних ускладнень у новонароджених та дітей раннього віку; діагностична та лікувальна лапароскопія; корекція деформацій грудної клітки; хірургія новонароджених із природженими вадами розвитку, зокрема вадами серцево-судинної системи та травного тракту; ендокринна хірургія у дітей; малоінвазивні методи лікування при патології сечовидільної системи.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

На кафедрі дитячої хірургії вперше в Україні запроваджено метод профілактики гнійно-септичних ускладнень у дітей при планових оперативних втручаннях II ступеня чистоти; впроваджено способи малоінвазивного лікування при атрезії стравоходу та діафрагмальних грижах у новонароджених; лапароскопічні втручання у дітей із закритою травмою живота, органозберігаючі операції при ушкодженні селезінки, лапароскопічний адгезіолізис при хронічній і гострій кишковій непрохідності, метод PIRS при лікуванні пахвинних гриж; малоінвазивна корекція лійкоподібною деформації грудної клітки

Створено регіональний центр хірургії новонароджених та центр малоінвазивної хірургії.

КАФЕДРА ЕНДОКРИНОЛОГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Урбанович Аліна Мечиславівна
кандидат медичних наук, доцент
ВИКЛАДАЧІ

Доктори медичних наук, професори Я. І. Томашевський, Є. В. Плешанов, О. О. Сергієнко, О. П. Кіхтяк, кандидати медичних наук, доценти Р. Д. Макар, О. В. Сафонова, А. М. Урбанович, М. Є. Гоцько, кандидати медичних наук, асистенти Г. І. Суслик, В. О. Сергієнко, асистенти О. В. Снітинська, О. З. Ліщук, М. Р. Красний, ст. лаб. Ажмі Семір, лаб. Ю. В. Гальчук

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

У 1978 р. засновником кафедри ендокринології став д. мед. н., заслужений професор Львівського національного медичного університету Я. І. Томашевський. Основним напрямом наукової діяльності вченого було опрацювання методів ранньої діагностики цукрового діабету та патології щитоподібної залози. Я. І. Томашевський — автор понад 300 наукових праць.

З 1999 р. кафедру очолював проф. О. О. Сергієнко. Він досліджує проблему пошуку методів профілактики і лікування діабетичних макро- і мікросудинних ускладнень. Є автором більше 550 наукових праць.

З 2014 р. завідувачем кафедри ендокринології є доц. А. М. Урба-

УРБАНОВИЧ
Аліна Мечиславівна
Завідувач кафедри,
к. мед. н., доц.

нович. Автор понад 150 наукових праць, він займався пошуками методів діагностики, профілактики та лікування серцево-судинних ускладнень цукрового діабету.

Успішно функціонує Львівське обласне науково-медичне товариство ендокринологів, створене в 1971 р. проф. Г. Г. Каравановим, а з 1987 р. очолюване проф. Я. І. Томашевським. Члени товариства та асоціації ендокринологів Львівщини (голова — головний позаштатний ендокринолог області Ю. М. Вендзилович) проводять велику лікувально-діагностичну та наукову роботу. Практикуються систематичні виїзди працівників обласного клінічного ендокринологічного диспансеру на етапи первинної медико-соціальної опіки населення з участю кафедри ендокринології та клініки ендокринної хірургії. Під час оглядів населення надається перевага поглибленому обстеженню дітей для ранньої діагностики патології щитоподібної залози та цукрового діабету.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Кафедра проводить навчально-педагогічну роботу на базі Львівського обласного клінічного ендокринологічного диспансеру та 4-ї міської клінічної лікарні.

На кафедрі проводиться викладання дисципліни «Ендокринологія» студентам четвертих і шостих курсів медичного факультету, дисципліни «Клінічна фармакологія» — студентам п'ятого курсу медичного та четвертого курсу стоматологічного факультетів і клінічним ординаторам. На кафедрі навчаються іноземні студенти, практичні заняття та лекції проводяться українською, англійською й російською мовами.

Проводяться цикли спеціалізації та передатестаційні цикли з дисциплін «Ендокринологія» і «Дитяча ендокринологія», курси тематичного вдосконалення з актуальних питань ендокринології для лікарів різних спеціальностей, викладають дисципліни: «Ендокринологія», «Дитяча ендокринологія» та «Клінічна фармакологія» для лікарів-інтернів різних спеціальностей.

При кафедрі від часу її створення постійно функціонує студентський науковий гурток. Його засідання відбуваються щомісяця під керівництвом викладачів — фахівців певного науково-практичного напрямку. Кожне засідання має тематичну спрямованість і передбачає обговорення актуальних питань відповідної теми та клінічний аналіз.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукових досліджень кафедри такі:

— у сфері діабетології: рання діагностика, пошук методів профілактики і лікування діабетичних судинних ускладнень (макро-, мікроангіопатій) та нейропатій (автономної нейропатії серця, периферійної нейропатії); скринінг і моніторинг вагітних, хворих на цукровий діабет; організаційно-методичні та

клінічні аспекти проблеми «діабетичної стопи»; патогенез цукрового діабету II типу, вплив на мішені інсулінової резистентності, вибір оптимальної тактики патогенетичного лікування;

— у сфері тиреоїдології: епідеміологія, рання діагностика, лікування та профілактика йододefіцитних захворювань у Прикарпатському ендемічному регіоні; можливості імунокорекції в лікуванні аутоімунних тиреопатій; клініко-патогенетичні аспекти і лікарська тактика при латентній дисфункції щитоподібної залози; скринінг, лікування та моніторинг захворювань щитоподібної залози під час вагітності;

— у сфері репродуктивної ендокринології: рання діагностика та лікування непліддя ендокринного генезу;

— сфері клінічної фармакології: проведення клінічних досліджень лікарських засобів (кафедра є клінічною базою Фармакологічного комітету МОЗ України); вивчення можливостей альтернативних підходів до лікування ендокринних та інших захворювань (фітотерапія, рефлексотерапія, гомеопатія).

Спільно з кафедрами терапії № 1 ФПДО та променевої діагностики ЛНМУ імені Данила Галицького працівники кафедри ендокринології беруть участь у виконанні комплексної науково-дослідної роботи «Особливості метаболічних та функціонально-структурних порушень серцево-судинної системи та органів травлення у хворих на цукровий діабет» (2011–2015). Відповідальний науковий керівник цієї теми — д. мед. н., проф. О. О. Сергієнко, керівники — д. мед. н., проф. В. І. Вдовиченко, к. мед. н., доц. І. В. Дац.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Викладачі кафедри проводять лікувально-профілактичну роботу на клінічній базі Львівського обласного клінічного ендокринологічного диспансеру та 4-ї міської клінічної лікарні. Ендокринологічний диспансер має

Колектив кафедри ендокринології. Зліва направо: сидять: Є. В. Плешанов, О. П. Кіхтяк, А. М. Урбанович, О. О. Сергієнко, Я. І. Томашевський; стоять: Г. І. Суслик, М. Є. Гоцько, Х. А. Москва, О. В. Снітинська, Р. Д. Макар, О. В. Сафонова, М. Р. Красний, В. О. Сергієнко, Ажмі Семір, Ю. В. Гальчук

стаціонар на 100 ліжок і складається з поліклініки та двох відділів — діабетологічного та загальної ендокринної патології. У поліклінічному відділенні диспансеру функціонує денний стаціонар на 20 ліжок. Стаціонар та ендокринологічне відділення 4-ї міської лікарні обслуговують по 40 ліжок. На базі кафедри ендокринології працюють навчальний центр для хворих на цукровий діабет і кабінет діагностики нейропатії. Викладачі беруть активну участь у лікуванні хворих з ендокринопатіями опанували лазеро-, голко- та фізіотерапію, масаж, гіпербаричну оксигенотерапію. Для хворих із діабетичною ретинопатією застосовується лазерокоагуляція сітківки.

Працівники кафедри залучені до надання ургентної консультативної медичної допомоги населенню Львівської області.

Професори та доценти кафедри щотижня проводять обходи в закріплених за ними відділеннях ЛОЕД і 4-ї міської лікарні, клінічні конференції (раз на два тижні), беруть участь у тематичних семінарах і науково-практичних конференціях, які відбуваються щомісяця для лікарів-ендокринологів області.

Професор О. О. Сергієнко — член кваліфікаційної атестаційної комісії при Департаменті охорони здоров'я Львівської ОДА. Професор Я. І. Томашевський — голова Львівського обласного наукового медичного товариства ендокринологів, а також Лікарського наукового товариства імені Т. Г. Шевченка.

Працівники кафедри проводять на базі поліклінічного відділення Львівського обласного клінічного ендокринологічного диспансеру низку міжнародних багатоцентрових клінічних досліджень із вивчення дії нових медикаментозних препаратів для лікування хворих на цукровий діабет 1 і 2 типів та їх ускладнень, зокрема І-Б фази цукрознижуючого препарату імегліміну для лікування хворих на цукровий діабет II типу; III фази препарату «Кютенза» для лікування больової форми діабетичної периферичної полінейропатії; III фази цукрознижуючого препарату групи інгібіторів ДПП-4 для лікування хворих на цукровий діабет II типу; III фази порівняння цукрознижуючого препарату групи інгібіторів ДПП-4 та селективного інгібітора натрій-глюкозного транспортера в нирках людини у хворих на ЦД 2 типу; IV фази з вивчення аналогів інсуліну для досягнення цільового контролю глікемії у хворих на цукровий діабет 1 та 2 типів.

Упродовж останніх років працівники кафедри ендокринології продовжують роботу із впровадження сучасних методик корекції вуглеводного обміну у пацієнтів із цукровим діабетом в умовах денного стаціонару поліклініки та в амбулаторних умовах, зокрема, регуляції постпрандальної глікемії з допомогою сучасних методик інсулінотерапії (базисно-болосної, інтенсифікованої), зокрема, з використанням аналогів людських інсулінів при цукровому діабеті I та II типів, а також сучасних пероральних цукрознижувальних препаратів.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

За участю працівників кафедри видано три підручники, 35 монографій та навчальних посібників, опубліковано близько 1400 наукових праць.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Кафедра реалізує спільний українсько-австрійський науково-дослідний проект «Окисний стрес, бета-каротин, запалення і варіабельність ритму серця у молодих осіб з різним рівнем фізичної активності» (м. Зальцбург, 2011–2013).

КАФЕДРА КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Чоп'як Валентина Володимирівна

доктор медичних наук, професор, керівник Регіонального медичного центру клінічної імунології та алергології, голова Проблемної комісії НАМН України та МОЗ України «Клінічна імунологія та алергологія», головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Алергологія, імунологія, клінічна імунологія, лабораторна імунологія», заслужений лікар України
ЗАВУЧ КАФЕДРИ

Гаврилюк Анна Мирославівна

кандидат біологічних наук, доцент

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н.,

доц. **Г. О. Потьомкіна**

Відповідальна за навчальну роботу — к. б. н.,

доц. **А. М. Гаврилюк**

Відповідальна за виховну роботу — к. мед. н.,

асист. **С. О. Зубченко**

Відповідальна за лікувальну роботу — к. мед. н.,

в. о. доц. **Х. О. Ліщук-Якимович**

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., в. о. доц. **Л. В. Костюченко** (керівник

регіонального імунологічного центру ЗСДМЦ), к. біол. н.,

доц. **А. М. Гаврилюк**, к. мед. н., доц. **Г. О. Потьомкіна**

(старший науковий співробітник, керівник студентського наукового гуртка), к. мед. н., доц. **Я. Є. Бойко**

(дитячий ревматолог КЗ ЛОР «Західноукраїнський спеціалізований дитячий медичний центр»), к. мед. н.,

в. о. доц. **Х. О. Ліщук-Якимович** (лікар-алерголог/імунолог ЛОКДЦ), к. мед. н., ас. **Р. М. Пукаляк** (головний

лікар Львівського обласного клінічного діагностичного центру), та к. мед. н., ас. **В. Ю. Гаєвська** (лікар-ревматолог ДЗ «Клінічна лікарня ДТГО «Львівська залізниця»), к. мед. н., ас. **С. О. Зубченко**,

ас. **М. П. Ломіковська**,

ас. **О. С. Толох** (завідувач 2-го

діагностичного відділення

Львівського регіонального

фтизіопульмонологічного

клінічного лікувально-діагностичного центру), ас. **Р. П. Головин** (дитячий алерголог Львівської обласної дитячої клінічної лікарні «ОХМАТДИТ»), Головний дитячий алерголог Львівської області), ас. **Н. Е. Личковська** (лікар-ревматолог ЛОКЛ), ас. **Я. Ф. Толстяк** (лікар-імунолог ЛОКЛ).

ЧОП'ЯК

Валентина

Володимирівна

Завідувач кафедри,

д. мед. н., проф.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Формування клінічної імунології як дисципліни у Львівському національному медичному університеті відбулося за кілька етапів. У 50-х рр. проф. С. М. Мартинов започаткував викладання клінічної імунології для лікарів-терапевтів. У 60–70-х рр. він сформував потужну школу клінічних імунологів з такими пріоритетними напрямками, як імуногематологія, імунокардіологія, імуноревматологія, імунологія репродукції. У 1981 р. на кафедрі торакальної хірургії (завідувач — акад. М. В. Даниленко) уперше в Україні відкрили окремий курс викладання клінічної імунології та алергології для лікарів-субординаторів (хірургів, терапевтів, акушерів-гінекологів, педіатрів), який очолила досвідчений імунолог, ст. н. с., к. мед. н. Х. В. Синійчук.

У 1998 р. після злиття курсів клінічної імунології для лікарів факультету післядипломної освіти (зав. курсу — доц. В. В. Чоп'як) на кафедрі терапії № 2 (завідувач — проф. Є. Х. Заремба) та студентів (зав. курсу — ст. н. с. Я. В. Возниця) на кафедрі шпитальної терапії (проф. С. В. Панчишин) ректором Львівського державного медичного університету імені Данила Галицького, акад. Б. С. Зіменковським відкрита друга в Україні кафедра клінічної імунології та алергології. Її очолила д. мед. н. В. В. Чоп'як.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Викладання дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія» здійснюється для студентів п'ятого курсу за спеціальностями «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа», «General medicine» (для іноземних англійських студентів), а також «Стоматологія». На кафедрі проводиться навчання лікарів-інтернів усіх спеціальностей. Викладачі готують лікарів за спеціальностями «Клінічна імунологія», «Алергологія», «Дитяча імунологія», «Дитяча алергологія», а також проводять підвищення їх кваліфікаційного рівня на передтестастійних циклах. Крім того, на кафедрі організовані курси тематичного вдосконалення «Клінічна імунологія та алергологія» для терапевтів, сімейних лікарів, педіатрів, хірургів, акушерів-гінекологів, лікарів-лаборантів та окремі курси для лікарів ревматологів, клінічних імунологів, алергологів, онкологів, акушер-гінекологів, урологів.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Співробітники кафедри брали участь у виконанні таких НДР: «Імуно-ендотеліально-епітеліальнозалежні механізми в розвитку гіперімунокомплексного синдрому в експерименті і клініці» (2000–2004), «Вплив кверцетину на нейтрофільно-моноцитарно-лімфоцитарні механізми за умов гіперімунокомплексного синдрому в хворих з аутоімунною патологією» (2005–2009), «Дослідження взаємозв'язку алельного поліморфізму гену імунопротеасоми

Колектив кафедри клінічної імунології та алергології.
Зліва направо: сидять: Г. О. Потьомкіна, В. В. Чоп'як, А. М. Гаврилюк, Я. Є. Бойко; стоять: В. В. Пиріг, М. П. Ломіковська, В. Ю. Гаєвська, І. Й. Криль, Х. О. Ліщук-Якимович, О. С. Толох, Р. Р. Головин, Н. Е. Личковська

LMP2 із особливістю перебігу герпетичної інфекції ВПГ 1/2 типу» (2010–2011), «Оцінка взаємозв'язку імунологічних, генетичних, гормональних механізмів розвитку вторинних системних васкулітів та поліімунопатології за умов системних захворювань сполучної тканини та оцінка ефективності та безпеки застосування терапії супроводу біофлавоноїдів та біогуніоїдів (2012–2016), а також постмаркетингових дослідженнях ефективності та перенесення імуноотропних препаратів при набутих/вторинних імунодефіцитах тощо.

Основними науковими напрямками роботи кафедри є: системні хвороби сполучної тканини, поліавтоімунні захворювання, інфекційна імунологія, алергологія (етіологія, патогенез, діагностика, лікування). Крім того, вивчаються імунозалежні причини та механізми чоловічого та жіночого непліддя. Створений та постійно поповнюється банк хворих на різні види васкулітів, а також хворих з еозинофільними та криоглобулінемічними синдромами. В широку медичну практику впроваджено сучасне лікування довеними імуноглобулінами.

На кафедрі функціонує студентський науковий гурток, керівником якого є доц. Г. О. Потьомкіна. Студенти кожного року беруть участь в університетських, національних та міжнародних наукових конференціях.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Основною поліклінічною та лабораторною базою кафедри є Львівський обласний клінічний діагностичний центр, на основі якого функціонує Західноукраїнський регіональний медичний центр клінічної імунології та алергології. Роботу останнього забезпечують висококваліфіковані лікарі — клінічні імунологи та алергологи, а також співробітники імунологічної лабораторії.

Основною стаціонарною базою кафедри є ревматологічне відділення Львівської обласної лікарні, де проводяться регулярні клінічні обходи та розгляд тяжких хворих, яких ретельно обстежують, застосовуючи методи імунологічних досліджень. Для лікування хворих вико-

ристовують сучасну імунотерапію з урахуванням індивідуальних особливостей імунної системи.

Крім того, кафедра тісно співпрацює з такими клінічними базами як Західноукраїнський спеціалізований дитячий медичний центр, Військово-медичний клінічний Центр Західного регіону, Львівська дитяча обласна клінічна лікарня, Львівський регіональний клінічний фізіопульмонологічний лікувально-діагностичний центр, де опановується тактика діагностики та лікування хворих на імунопатологію.

На кафедрі клінічної імунології та алергології функціонує атестована МОЗ України й оснащена сучасною апаратурою імунологічна лабораторія.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Протягом 14 років на кафедрі клінічної імунології та алергології виконано і захищено чотири докторські та 14 кандидатських дисертацій, триває робота над трьома докторськими і вісьмома кандидатськими дослідженнями.

Співробітники кафедри є авторами більше 900 наукових праць, надрукованих у провідних вітчизняних та зарубіжних виданнях. Вони отримали 13 патентів, видали 14 методичних рекомендацій та 37 інформаційних листів.

В роботу лікувальних закладів запроваджено 125 нових розробок.

Викладачі є членами різних асоціацій: Європейської академії з алергології та клінічної імунології (АСААІ), Всесвітньої організації астми та алергії (WAO), Світової імунопатологічної організації (WIPO), Європейської федерації імунологічних товариств (EFIS), Польського товариства імунологів. Зокрема проф. В. В. Чоп'як — віце-президент Всеукраїнської асоціації спеціалістів з імунології, алергології та імунореабілітації, член Центрального формулярного комітету, консультант Державного експертного центру МОЗ України. Крім того, завідувач кафедри є головним редактором збірника наукових робіт «Актуальні питання клінічної імунології», членом редколегій та редакційних рад журналів «Імунологія та алергологія», «Клінічна імунологія, алергологія, інфектологія», «Астма та алергія», «Therapia», «CONSI-LIUM MEDICUM» та ін.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Кафедра тісно співпрацює з: ДУ «Інститут спадкової патології АМН України» (м. Львів), Київським міським центром кардіології та ревматології (м. Київ), Інститутом біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України (м. Київ), відділенням проліферації клітин та апоптозу Інституту біології клітини НАН України, (м. Львів), кафедрою імунології медичної академії Інституту біоструктури білка (м. Варшава, Польща), Інститутом кардіології (м. Варшава, Польща), кафедрою клінічної імунології та алергології Медичної академії м. Лодзь (Польща), відділом імунобіології репродукції та стовбурових клітин Інституту генетики (м. Познань, Польща), відділ патофізіології та імунології Інституту ревматології (м. Варшава, Польща), Інститутом імунології та експериментальної терапії (лабораторне НІА-типування) (м. Вроцлав, Польща), кафедрою клінічної імунології та алергології Медичної академії м. Познань (Польща), Університетською дитячою

клінікою (м. Фрайбург, Німеччина), Науково-дослідним інститутом пульмонології (м. Москва, Росія).

Всі співробітники кафедри стажувалися за кордоном (Польща, Німеччина, Італія, Швеція, Швейцарія, Франція, Великобританія, США, Росія). Кафедра разом з лікарями клінічних баз бере участь у виконанні міжнародних програм та проведенні клінічних досліджень на замовлення Державного Експертного Центру.

КАФЕДРА МЕДИЦИНИ НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Чаплик Віктор Васильович

кандидат медичних наук, доцент

ШТАТ КАФЕДРИ:

Відповідальний за наукову роботу — доц. **П. В. Олійник**

Відповідальний за навчальну роботу — асист.

В. В. Гуменюк

ВИКЛАДАЧІ

К. фарм. н., доц. **П. В. Олійник**, к. мед. н., викл. **В. Г. Литвинчук**, ст. викл. **Я. І. Пилипів**, викл. **П. О. Варавка**, кандидати медичних наук, асистенти **В. С. Козопас**, **В. С. Жуковський**, асист. **В. В. Гуменюк**.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Військова медицина або організація медичного забезпечення військ є невід'ємною частиною системи підготовки лікарів і провізорів до роботи в умовах надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу. У Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького підготовка військових лікарів і провізорів, офіцерів медичної служби запасу здійснювалася протягом 65 років на кафедрі військової підготовки (з 1 вересня 2012 р. — кафедра медицини невідкладних станів). Багато її випускників стало кадровими офіцерами. Знання і практичні навички, отримані під час навчання, дозволяють їм успішно виконувати обов'язки організаторів медичного і фармацевтичного забезпечення військ і обіймати найвищі керівні посади в системі військово-медичної служби Збройних сил України та інших держав.

Військова кафедра ЛДМІ була створена у 1944 р. відразу після звільнення м. Львова від окупації. Організацію цього підрозділу керував к. військ. н., майор А. Д. Кучерук, який був призначений начальником навчальної частини кафедри у вересні 1944 р. Уже в жовтні цього року розпочалася діяльність військової кафедри Львівського державного медичного інституту.

У травні 1945 р. майор А. Д. Кучерук був відряджений до Німеччини. Завдяки його наполегливості і організаторським здібностям вдалося повернути майже усе майно інституту, вивезене окупантами.

Важливе значення для становлення кафедри як методичного центру з підготовки офіцерів ме-

ЧАПЛИК

Віктор Васильович
Завідувач кафедри,
к. мед. н., доц.

дичної служби запасу мав правильний підбір професорсько-викладацького складу з урахуванням практичного досвіду роботи у військах, схильністю до наукової роботи і певними педагогічними здібностями.

Протягом 1971–1980 рр. кафедра була одним із провідних підрозділів медичних інститутів СРСР, методичним центром із військово-медичної і військово-фармацевтичної підготовки студентів для медичних ВНЗ Західного регіону України. У 1996 р. її було перейменовано на кафедру екстремальної та військової медицини. Після реорганізації Збройних сил України наказом міністра оборони, МОН і МОЗ України № 31/68/53 від 10 лютого 2003 р. вона отримала назву «Кафедра медицини катастроф та військової медицини».

У період становлення незалежності України багато кафедр цього профілю було розформовано. Основні зусилля колективу кафедри медицини катастроф та військової медицини були спрямовані на збереження і підтримання в належному стані навчально-матеріальної бази, створення навчальних посібників і навчально-методичної літератури українською мовою. Були розроблені, виготовлені і впроваджені у навчальний процес навчальні електрифіковані стенди, отримані нові комплекти медичного майна, оновлено оснащення навчального медичного пункту полку у підвальному приміщенні кафедри та спеціально збудованій арочній будівлі.

Для отримання повноцінної військово-медичної і військово-фармацевтичної освіти майбутні офіцери медичної служби запасу — військові лікарі і провізори — вивчали такі навчальні дисципліни: «Медицина катастроф», «Загальновійськова підготовка», «Загальна тактика», «Організація медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану», «Військова токсикологія, радіологія і медичний захист», «Военно-польова хірургія», «Военно-польова терапія», «Военно-польова епідеміологія», «Военно-польова гігієна», «Організацію забезпечення військ медичним майном в умовах надзвичайного стану».

У зв'язку з глобальними змінами клімату, погіршенням техногенно-екологічного стану природного середовища і різкого збільшення кількості надзвичайних ситуацій техногенного та природного походження виникла необхідність ґрунтовної підготовки лікарів і провізорів до організації медичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій не тільки воєнного, а й мирного часу. Наказом ректора Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького № 2945 від 8 листопада 2010 р. кафедра була перейменована на кафедру медицини надзвичайних ситуацій, а 28 липня 2012 р. — на кафедру медицини невідкладних станів.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Викладачі кафедри читають п'ять дисциплін: «Медицина надзвичайних ситуацій» (для студентів медичного

Колектив кафедри медицини невідкладних станів. Зліва направо: сидять: Л. Б. Байдіна, Я. І. Пилипів, В. В. Чаплик, Л. І. Сусько; стоять: П. О. Варва, В. Г. Литвинчук, В. В. Гуменок, В. С. Козопас, П. В. Олійник, В. С. Жуковський

факультету спеціальностей «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа»; стоматологічного факультету напряму підготовки «Стоматологія»), «Екстремальна медицина» (для студентів медичного факультету напрямів підготовки «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа» (курс за вибором), «Екстремальна медицина» (для студентів фармацевтичного факультету спеціальностей «Фармація», «Клінічна фармація»), «Безпека життєдіяльності» (для студентів фармацевтичного факультету напрямів підготовки «Фармація», «Клінічна фармація»; медичного факультету спеціальностей «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа»; стоматологічного факультету напряму підготовки «Стоматологія»), «Цивільний захист» (для студентів медичного факультету спеціальностей «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа»; стоматологічного факультету напряму підготовки «Стоматологія», фармацевтичного факультету за спеціальностями «Фармація», «Клінічна фармація»).

Нині практично всі навчальні дисципліни, крім предмету «Безпека життєдіяльності», викладаються для вітчизняних та іноземних студентів за підручниками, розробленими науково-педагогічним персоналом кафедри.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукових досліджень кафедри спрямовані на оптимізацію методів інфузійно-трансфузійної терапії і розробку комплексних трансфузійних препаратів та оптимізацію методів надання медичної допомоги постраждалим із переломами кісток на догоспітальному і госпітальному етапах в умовах ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

У результаті наукових досліджень, проведених ученими кафедри, розроблена методика лікування гострої ниркової недостатності із застосуванням простагландину E₂,

яка дозволяє знизити летальність хворих із 45% до 10,8%. Методика впроваджена у практику охорони здоров'я.

Викладачі отримали більше десяти патентів України на винаходи. Серед них: спосіб діагностики загострення і прогнозування клінічного перебігу хронічного гломерулонефриту; спосіб оцінки тяжкості та прогнозування синдрому гострого дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові; розробка шприц-ампули для одноразової ін'єкції; створення шприца для одноразової ін'єкції; розробка пристрою для парентерального введення рідини; створення пристрою для підігрівання плазми крові і трансфузійних розчинів в умовах надзвичайних ситуацій; розробка апарата для остеосинтезу переломів кісток із кутовим зміщенням; створення пристрою для визначення міцності кісток; розробка болта-стягувача для лікування перелому гомілкової кістки з розривом синдесмозу; створення опори стержневого апарата зовнішньої фіксації; розробка стержнетримача стержневого апарата зовнішньої фіксації.

Спільно з Комітетом із наркотиків МОЗ України співробітники кафедри створили і запровадили у практику охорони здоров'я інформаційно-пошукову систему на базі ЕОМ «Наркотичні і психотропні засоби», яка містить більше 3 тис. синонімів наркотичних анальгетиків та психотропних речовин.

Серед актуальних наукових праць, виданих на кафедрі медицини невідкладних станів ЛНМУ імені Данила Галицького, підручники «Медицина надзвичайних ситуацій» (В. В. Чаплик, П. В. Олійник, С. Т. Омельчук, 2012), «Екстремальна медицина: організація роботи аптек в умовах надзвичайних ситуацій» (за ред. Т. Г. Калинюка; П. В. Олійник, Т. Г. Калинюк, 2010), «Цивільний захист» (П. В. Олійник, С. Т. Омельчук, В. В. Чаплик та ін., 2013), «Medicine of emergency situations» (В. В. Чаплик та ін., 2012), «Extreme medicine» (П. В. Олійник та ін., 2013). Викладачі також розробили і запровадили у навчальний процес посібники «Термінологія надзвичайних ситуацій» (В. В. Чаплик, Я. І. Пилипів, П. В. Олійник, В. П. Єфімов, 2011), «Перша медична допомога» (П. В. Олійник, В. Я. Байдін, В. В. Садлій, Є. Є. Євстрат'єв, 2004), «Медицина надзвичайних ситуацій. Збірник законодавчих і нормативних актів» (П. В. Олійник, В. В. Чаплик, Я. І. Пилипів, В. Ф. Кузьменко, 2010), «Медична підготовка водіїв автотранспортних засобів» (П. В. Олійник, В. В. Чаплик, М. І. Бандрівський, 2007).

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Кафедра тісно співпрацює з медичною службою Львівського обласного управління з надзвичайних ситуацій у сфері вивчення ресурсних можливостей Львівської області для надання медичної допомоги і лікування ураженого населення у випадку надзвичайних ситуацій техногенного і природного походження.

КАФЕДРА МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ, ПАЗАРИТОЛОГІЇ ТА ГЕНЕТИКИ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Воробець Зіновій Дмитрович

доктор біологічних наук, професор, академік Української академії наук, заслужений працівник освіти України,

лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, іноземний член Польської академії наук (медична секція)

ШТАТ КАФЕДРИ

Завідувач навчальної частини кафедри — к. б. н.,

доц. **О. Я. Чупашко**

Відповідальна за наукову роботу — к. б. н.,

доц. **Л. М. Сергієнко**

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати біологічних наук, доценти **О. Я. Чупашко, Л. М. Сергієнко, О. С. Корчинська, О. І. Першин, к. б. н., ст. викл. О. Р. Ткаченко, кандидати біологічних наук, асистенти С. Я. Парижак, М. Є. Кушинська, асистенти Л. Л. Комбарова, Л. О. Одноріг, асп. У. П. Єфремова, здобувачі ступеня кандидата наук Н. Є. Личковська, О. І. Якубець, О. К. Онуфровиц**

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра медичної біології Львівського медичного університету заснована у 1920 р. Її організатором і першим завідувачем був відомий учений — біолог, паразитолог, мікробіолог, імунолог, проф. Рудольф Вейгель (1883–1957), який очолював цей підрозділ до 1944 р. Він зробив вагомий внесок у вирішення проблеми профілактики та лікування висипного тифу, створив першу у світі ефективну вакцину від висипного тифу.

Завдяки відкриттю Р. Вейгеля у 1920–1930 рр. кафедра медичної біології стала всесвітньо відомою науковою базою, школою підготовки вчених з різних країн світу. При ній був створений науково-дослідний інститут, який називали «Інститут Вейгеля». Кафедру відвідували представники Міжнародного товариства рикетсіологів, зокрема лауреат Нобелівської премії Ч. Ніколь, його співробітники та інші відомі вчені. Створену Р. Вейгелем вакцину ефективно використовували в Китаї, Ефіопії. У період Другої світової війни нею було провакциновано понад 6 млн осіб. Р. Вейгеля кілька разів висували на Нобелівську премію.

У 1946–1948 рр. кафедрою медичної біології завідував проф. М. І. Єфімов. У той час колектив підрозділу нараховував сім осіб. Вони відійшли від проблеми висипного тифу і почали вивчати особливості регенерації органів і тканин.

Наприкінці 1948 р. на посаду завідувача кафедри був призначений О. І. Журбін — досвідчений науковець, співробітник кількох наукових і навчальних закладів, зокрема лабораторії І. В. Мічуріна. Під його керівництвом кафедра значно розширилася.

З 1972 до 1986 р. кафедрою очолював К. А. Татаринів — автор понад 200 наукових, навчально-методичних та науково-популярних праць, серед яких підручник для студентів-медиків «Біологія» (1983). У 1986–1988 рр. обов'язки завідувача виконувала доц. І. В. Ковтун.

ВОРОБЕЦЬ

Зіновій Дмитрович

Завідувач кафедри,
д. біол. н., проф.

З 1988 р. кафедру медичної біології, паразитології та генетики очолює академік Української академії наук, д. б. н., проф. З. Д. Воробець. Започатковано новий напрям наукової роботи, який стосується біологічної ролі іонів кальцію та оксиду азоту в клітинах.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Колектив викладає предмети «Медична біологія, паразитологія та генетика» і «Проблеми молекулярної біології» для студентів медичного, стоматологічного та фармацевтичного факультетів українською, російською та англійською мовами.

На кафедрі навчаються студенти першого курсу медичного, стоматологічного, фармацевтичного факультетів (спеціальності «Провізор» денного і заочного відділень, «Клінічна фармація»).

Навчально-методична робота передбачає створення і систематичне оновлення методичних розробок лекцій, практичних занять, самостійної позааудиторної роботи, забезпечення студентів навчально-методичною літературою. На кафедрі підготовлені і видані робочі зошити, з якими студенти працюють на практичних заняттях, та робочі зошити з самостійної позааудиторної роботи. Оновлено табличний фонд кафедри, реставровано вологі макропрепарати. Викладачі кафедри створили базу тестових завдань для поточного, проміжного і кінцевого контролю рівня знань студентів.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Під керівництвом проф. З. Д. Воробця проводилися такі наукові дослідження:

– вивчення ролі кальцій-транспортувальних систем і глутатіонової антиоксидантної системи в механізмі дії блокаторів протонної помпи, M1-ацетилхолінових і H2-гістамінових рецепторів у лімфоцитах периферичної крові (1988–2003);

– дослідження властивостей іон-транспортувальних АТФ-гідролаз сперматозоїдів чоловіків за умов олігозооспермії (2004–2009).

Нині темою науково-дослідної роботи кафедри є «Дослідження функціонально метаболічних резервів стрес-лімітуючих систем організму за екстремальних умов з метою виявлення ефективних способів їх корекції (Кінетичні особливості ензиматичної активності аргінази, NO-синтази та АТФ-аз лімфоцитів периферичної крові у хворих на ревматичні захворювання та рак яєчника)».

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

З 1988 р. видано понад 400 наукових і навчально-методичних праць, з яких 40 посібників, підручник, понад 350 наукових статей і тез доповідей. Отримано п'ять наукових грантів Фонду фундаментальних досліджень МОН

Колектив кафедри медичної біології, паразитології та генетики. Зліва направо: О. І. Першин, О. С. Корчинська, З. Д. Воробець, О. Р. Ткаченко, Л. М. Сергієнко, О. Я. Чупашко, Л. М. Комбарова, М. Є. Кушинська, С. Я. Парижак

України. Захищено 16 кандидатських дисертацій, триває робота над докторською та чотирма кандидатськими дослідженнями.

Серед найважливіших праць кафедри: підручник «Біологія» (за ред. З. Д. Воробця, 2010); посібники «Медицинская биология» (О. Я. Чупашко, З. Д. Воробець, Л. М. Сергієнко, 2011), «Біологія з основами генетики» (З. Д. Воробець, О. І. Першин, Л. М. Сергієнко, 2011), «Медична біологія з основами паразитології та генетики» (З. Д. Воробець, О. І. Першин, Л. М. Сергієнко, О. Я. Чупашко, 2012), «Медична біологія» (Л. М. Сергієнко, З. Д. Воробець, 2012), «Навчально-методичний посібник з організації самостійної позааудиторної роботи з медичної біології для студентів ВМЗО» (З. Д. Воробець, О. Я. Чупашко, О. С. Корчинська, 2012); «Практикум з медичної біології, паразитології та генетики (для студентів фармацевтичного факультету)» (О. І. Першин, З. Д. Воробець, О. Я. Чупашко, Н. М. Воробець, Л. М. Сергієнко, 2011).

Професор З. Д. Воробець – автор понад 320 наукових і навчально-методичних праць, член Вищої атестаційної комісії Кабінету Міністрів України (2000–2011) та Департаменту атестації кадрів МОН України (з 2014). Зараз він входить до редколегій трьох фахових журналів, двох спеціалізованих вчених рад. Зіновій Дмитрович – співавтор підручника «Медична біологія» (2004, 2009). За цю працю авторам присвоєна Державна премія України в галузі науки і техніки (2007). Кафедра активно співпрацює з Кентським державним університетом (США), Мюррейським державним університетом (США), Люблінською медичною академією (Польща), Інститутом біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України, Інститутом біології клітини НАН України.

КАФЕДРА МІКРОБІОЛОГІЇ, ІМУНОЛОГІЇ ТА ВІРУСОЛОГІЇ

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

Корнійчук Олена Петрівна

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу — к. мед. н.,

доц. Р. Г. Шукла

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н.,

доц. О. О. Немченко

Відповідальна за виховну роботу — асист.

О. В. Мельник

ВИКЛАДАЧІ

Професор В. В. Данилейченко, доценти А. Д. Бобровник, С. Й. Павлій, Р. Г. Шукла, О. О. Немченко, Л. М. Бурова, старші викладачі М. З. Тимків, М. П. Постранський, асистенти М. А. Панас, Г. С. Лаврик, О. В. Мельник.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра мікробіології медичного факультету Львівського університету була заснована у 1936 р. Її очолив відомий мікробіолог, випускник медичного факультету Львівського університету, проф. Наполеон Гонсьоровський. Він розпочав свою діяльність лікарем-бактеріологом у 1903 р. Протягом 1904–1905 рр. стажувався у Державному серотерапевтичному інституті у Відні та Інституті Л. Пастера в Парижі. У 1924–1925 рр. працював у бактеріологічних лабораторіях США, Великобританії, Данії. З 1920 р. Н. Гонсьоровський завідував державним закладом гігієни у Львові, а в 1929 р. став професором медичного факультету Львівського університету.

В той час кафедра була розташована у корпусі по вул. Пекарській. Поряд із лабораторією для студентів, де проходили практичні заняття, успішно функціонувала наукова лабораторія, обладнана унікальною апаратурою, зокрема центрифугою на 20 тис. обертів із водяним охолодженням. При кафедрі функціонував віварій.

Колектив кафедри складався з перспективних молодих спеціалістів. Тут розпочали свою наукову та педагогічну діяльність академіки Польської національної академії С. Шльопек, В. Курилович, Е. Мікулашек і Г. Майзель. Працівники кафедри зробили великий внесок у вивчення біології клесієл і широко розповсюдженої тоді інфекції — склероми. Було вивчено умови, при яких висівання мікробів від хворих зростає до 75–80%, розроблено та вдосконалено методи мікробіологічної та серологічної діагностики склероми, проводилися спостереження над лізуючими культурами мікроорганізмів.

Дослідження склероми, започатковане школою проф. Н. Гонсьоровського, розвинув М. М. Музика, який очолював кафедру мікробіології Львівського медичного інституту протягом 1944–1966 рр. Під час навчання на медичному факультеті університету Яна Казимира він захопився ідеєю національного відродження, став провідним членом, а потім головою Українського товариства «Медична громада». У період Першої світової війни М. М. Музика постійно працював у військових

інфекційних шпиталях Австро-Угорщини, а наприкінці війни — у Чернівцях і Перемишлі. Після створення ЗУНР він заснував у Станіславі (тепер — Івано-Франківськ) Бактеріолого-хімічний інститут та аналітичну лікарську лабораторію при НТШ ім. Т. Шевченка у Львові.

В 1920 р. Максим Музика разом із докторами Сильвестром Дрималиком і Мар'яном Панчишиним відновив діяльність Українського лікарського товариства у Львові і до 1939 р. був його провідним членом, кілька разів очолював товариство. Того ж року М. Музика і М. Панчишин заснували при УЛТ професійний журнал «Лікарський вісник», який виходив під їхньою редакцією до 1933 р. У 1939 р. М. М. Музика став першим заступником директора Львівського медичного інституту.

Під керівництвом завідувача Д. Фоміна (1966–1976) на кафедрі мікробіології розвивався новий науковий напрям — дослідження вірусних гепатитів

Коли підрозділ очолював проф. О. Я. Ухов (1976–1990), викладачі М. Романов, Й. Федечко, Г. Швайдецька, В. Петрус, М. Пальчевський, С. Єлісєєва, Т. Карпінська, В. Герман вивчали проблеми клінічної мікробіології та імунології — гострі пневмонії, алергії і стан гуморального імунітету при цих захворюваннях; ранові інфекції; лікувальну дію ультразвуку і лазера. Ці праці проводилися спільно з кафедрою травматології й ортопедії.

З 1990 р. кафедрою керував д. мед. н. В. В. Данилейченко. Розпочато вивчення важливої проблеми поширення хламідійних, мікоплазмових, герпетичних, трихомонадних і бактеріальних уrogenітальних інфекцій та їх ролі в організмі людини. Результати досліджень були представлені на міжнародних конференціях у Гельсінкі (1993). Спільно з кафедрою терапії викладачі кафедри мікробіології, вірусології та імунології вивчали мікрофлору кишок у хворих на цукровий діабет.

З 2010 р. завідувачем працює д. мед. н., проф. О. П. Корнійчук, наукові інтереси якої стосуються питань клінічної мікробіології та задіявання мікрофлори біологічних ніш людського організму до процесів, пов'язаних із туморогенезом. На кафедрі вивчають антимікробну, противірусну та фунгіцидну дію новосинтезованих хімічних, а також спільно з кафедрою хірургії проводиться розробка диференційованої тактики лікування і профілактики моно- та поліорганної недостатності в ургентній абдомінальній хірургії.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Основні зусилля викладачів спрямовані на забезпечення індивідуальної практичної роботи студентів для засвоєння ними основних методів мікробіологічної діагностики. Велику увагу приділяють виданню навчально-методичних посібників з мікробіології, імунології та алергології, клінічної мікробіології, мікробіології та імунології порожнини рота.

З метою покращення контролю засвоєння матеріалу колектив кафедри розробив комплекси тестових завдань та ситуаційних задач. Кафедра бере участь у створенні національного реєстру тестових завдань за системою «Крок-1».

КОРНИЙЧУК

Олена Петрівна
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Колектив кафедри мікробіології, вірусології та імунології. Зліва направо: перший ряд: С. Й. Павлій, В. В. Данилейченко, О. П. Корнійчук, І. І. Солонинко; другий ряд: Л. Д. Скиба, Л. В. Жезло, М. А. Панас, Р. Г. Шикіла, Л. М. Бурова, Г. С. Лаврик, Н. М. Пастернак; третій ряд: А. Р. Гураль, О. В. Мельник, М. П. Постранський, М. З. Тимків, А. Д. Бобровник

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукових досліджень кафедри такі:

- вивчення регіональних особливостей антибіотико-резистентності грампозитивної та грамнегативної мікрофлори, виділеної при гнійно-запальних процесах;
- клініко-мікробіологічні дослідження аеробної та анаеробної мікрофлори при запальних процесах та порушеннях мікробіоценозів організму;
- вивчення мікрофлори травного каналу при пухлинах товстої кишки;
- вивчення взаємозв'язку між фаговими та бактеріальними популяціями і їх формуванням у процесі літичної, лізогенної і псевдолізогенної інфекції;
- вивчення антимікробної дії фармакологічно активних новосинтезованих речовин (зокрема протитуберкульозних) та субстанцій, одержаних з грибів-базидіоміцетів.

Темою наукової роботи кафедри на 2012–2016 рр. є «Розробка диференційованої тактики лікування і профілактики моно- та поліорганної недостатності в ургентній абдомінальній хірургії».

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

На кафедрі захищено дві докторські і понад 20 кандидатських дисертацій.

Побачили світ такі книги: «Медична мікробіологія, вірусологія, імунологія» (В. В. Данилейченко, Й. М. Федечко, О. С. Снітинська, І. І. Солонинко та ін., 2002), «Медична мікробіологія з основами вірусології» (В. В. Данилейченко, Й. М. Федечко, О. П. Корнійчук, 2009), «Медична мікробіологія, вірусологія, імунологія» (за ред. В. П. Широбокова, 2010).

Викладачі кафедри отримали низку патентів на винаходи. Серед них — «Спосіб виявлення життєздатності бактерій у клінічному матеріалі для індикації анаеробів»,

«Засіб для лікування запальних захворювань слизової оболонки порожнини рота у плівковій формі», «Калій ІІ- (9-флуореніліден)- М'-м-анісогідразонат, який виявляє протитуберкульозну дію», «Динатрієва сіль 14- (9-флуореніліден)-гідразидо-оксибензоатної кислоти, яка виявляє протитуберкульозну дію», «Дикалійна сіль ІІ-(9-флуореніліден)-гідразидо-оксибензоатної кислоти, яка виявляє протитуберкульозну дію», «Мазева композиція для зовнішнього лікування мікозів стоп».

Співробітники кафедри також видали два інформаційні листи — «Особливості дисбіозу, які підвищують ризик розвитку пухлин кишечника і рекомендації щодо його профілактики» та «Вплив факторів санаторно-курортного лікування на мікробіоценоз кишечника і рекомендації щодо призначення комплексної і поєднаної терапії на курорті «Трускавець».

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Налагоджена співпраця з кафедрою мікробіології Варшавської медичної академії (проф. М. Лучак, проф. Ф. Мейсель-Миколайчик) із проблеми «Некlostридіальні анаероби», а також з відділом молекулярної біології вірусів Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України (д. б. н. Ф. І. Товкач), Інститутом біології клітини НАН України (д. фарм. н., ст. н. с. В. О. Антонюк), кафедрою хірургії ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького (д. мед. н., проф. Б. О. Матвійчук).

КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ

ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ

Гжегоцький Мечислав Романович

доктор медичних наук, професор, перший проректор, проректор із навчально-педагогічної роботи, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України, заслужений професор ЛНМУ імені Данила Галицького, дійсний член АНВО України, дійсний член Папської академії «Pro Vita»

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу — к. мед. н.,

доц. Ю. С. Петришин

Відповідальний за наукову роботу — к. б. н.,

доц. О. Г. Мисаковець

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., проф. О. С. Заячківська, кандидати біологічних наук, доценти С. М. Ковальчук, О. Г. Мисаковець, О. І. Терлецька, кандидати медичних наук, доценти М. М. Кондро, Л. Б. Куцик, О. І. Мельник, Л. В. Паніна, Ю. С. Петришин, Ю. В. Федоренко, О. І. Чупашко, кандидати медичних наук, асистенти Р. О. Піняжко, М. Я. Савицька, асистенти М. М. Ванівський, І. О. Пишк-Тітко, Н. І. Кушняк, старші лаборанти

*М. І. Болеста, Н. І. Мацях,
Н. О. Павлів, Є. І. Самокиша,
І. Д. Цюпко, О. М. Чайковська, лабо-
ранти М. Я. Дем'янів, З. Р. Стоділка,
асп. Н. В. Суходольська.*

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Основи Львівської фізіологічної школи були закладені ще в період Львівської середньої медичної школи, де у 1773 р. був заснований «Колегіум Медикум», який готував лікарів зі знаннями людської та ветеринарної медицини. Перша кафедра фізіології (кафедра фізіології з вищою анатомією) заснована у складі медичного факультету Львівського університету після його поновлення 16 листопада 1784 р. Вона проіснувала до закриття навчального закладу в 1805 р. Першим викладачем фізіології з вищою анатомією був доктор медицини Яків Коstrжевський, який мав титул публічного професора фізіології і «матерії медики».

Після відновлення роботи медичного факультету (1894 р.) у складі університету кафедру нормальної фізіології очолив проф. А. Бек. У 1895 р. він прочитав першу лекцію з фізіології. Вчений вивчав функції нервової, м'язової, кровоносної систем. Кафедра брала участь у роботі міжнародних конгресів.

Упродовж 1932–1936 рр. нею керував доц. В. Тіховський (він працював у галузі нейрофізіології, нейропсихології, біофізики вищої нервової діяльності), а в 1936–1937 рр. — проф. М. Вежуховський (опрацьовував механізми фізіології залоз внутрішньої секреції, питання біохімічних основ глікогенезу, моделювання експериментального цукрового діабету та гіперглікемічних станів). У 1944–1945 рр. завідувачем кафедри був доц. З. Белінський. Вчений проводив дослідження у галузі фізіології крові та кровообігу, фізіологічні механізми дії анестетиків.

Наступний етап розвитку кафедри пов'язаний з діяльністю члена-кореспондента Академії наук України, проф. А. М. Воробійова, котрий керував кафедрою з 1944–1945 навчального року до 1952 р. Він також був першим деканом відкритого знову лікувального факультету.

У 1952 р. на посаду завідувача був обраний проф. Я. П. Скларов, який досі очолював кафедру фізіології і був деканом лікувального факультету Чернівецького медичного інституту. Займався дослідженням секреторних процесів травних залоз.

З 1974 р. кафедру очолював заслужений діяч науки України

Колектив кафедри нормальної фізіології. Зліва направо: перший ряд: О. Г. Мисаковець, М. Р. Гжегоцький, Ю. С. Петришин; другий ряд: Ю. В. Федоренко, М. Я. Савицька, О. С. Заячківська, З. Р. Стоділка, О. М. Чайковська; третій ряд: Н. І. Кутиняк, І. О. Пишк-Тітко, Л. В. Паніна, Є. І. Самокиша, М. М. Кондро, О. І. Яворська, І. Д. Цюпко; четвертий ряд: Н. Р. Грищевич, О. І. Мельник, О. І. Чупашко, М. І. Болеста, О. І. Терлецька, Р. О. Пняжко, М. Я. Дем'янів, М. М. Ванівський

Є. М. Панасюк. Основними напрямками його досліджень були: регуляторні механізми медіаторно-ферментних і електролітних процесів у гастроентерології; механізми впливу магнітних полів, лазерного випромінювання, курортних факторів та біологічно активних речовин на організм і відновлення здоров'я людини; дія специфічних та неспецифічних факторів на діяльність ЦНС і підвищення працездатності, витривалості, а також відновлення функцій людського організму.

З 1999 р. кафедру очолює д. мед. н., проф. М. Р. Гжегоцький.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі навчаються студенти медичного (спеціальності «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа», «Медсестринська справа»), стоматологічного, фармацевтичного (денна та заочна форми навчання, напрям «Клінічна фармація») факультетів. Студенти другого курсу медичного факультету вивчають предмет «Основи нейрофізіології», студенти четвертого — «Клінічна фізіологія».

Кафедра нормальної фізіології є опорною з викладання фізіології для студентів вищих фармацевтичних освітніх установ та фармацевтичних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації. У 2005 р. для студентів цієї спеціальності видано підручник «Фізіологія людини» (автори — М. Р. Гжегоцький, В. І. Філімонов, Ю. С. Петришин, О. Г. Мисаковець).

Викладачі М. Р. Гжегоцький, Ю. С. Петришин, О. Г. Мисаковець розробили навчальні програми «Фізіологія» для студентів, які опановують спеціальності «Фармація», «Клінічна фармація» та «Технологія парфумерно-косметичних засобів».

ГЖЕГОЦЬКИЙ
Мечислав Романович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукових досліджень кафедри:

– пошук нових і вдосконалених відомих методів діагностики для раннього виявлення можливих відхилень від нормального фізіологічного стану людини;

– розробка методичних підходів до вивчення системи травлення, оцінки шкірно-резорбтивної токсичності ксенобіотиків, що надходять із водного середовища; діагностика передпатологічних станів організму у фізіологічному та токсикологічному експериментах;

– дослідження критеріїв оцінки стану функціонально-метаболических систем організму для виявлення їх адапційно-компенсаторних можливостей при зміні ендоекологічних умов середовища та обґрунтування профілактично-лікувальних заходів для корекції функціональних змін в організмі людини.

Планова наукова тема кафедри – «Дослідження функціонально-метаболических резервів стрес-лімітуючих систем організму за екстремальних умов з метою виявлення ефективних способів їх корекції» (2011–2015).

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Зусиллями викладачів було створено концептуальну модель профілактичної медицини з позиції фізіології людини; розвинуто теоретичні та методичні засади системного підходу до нормативного забезпечення хімічної безпеки людини у звичайних умовах праці й навколишнього середовища та в надзвичайних ситуаціях; окреслено перспективи превентивної діагностики і біологічної (адаптаційної) профілактики екзохімічної патології; розроблено критерії оцінювання позитивного ефекту інтервального гіпоксичного тренування та досліджено оптимальні режими його застосування при різних функціональних станах організму.

Співробітники кафедри вперше розвинули загально-визнані нині методичні підходи до оцінки шкірно-резорбтивної токсичності ксенобіотиків при надходженні з водного середовища та створили фізіолого-екологічні основи нормативного забезпечення хімічної безпеки людини у звичайних та екстремальних умовах праці і стану навколишнього середовища. Вони також обґрунтували теорію системного регламентування ксенобіотиків у різних середовищах за звичайних умов і під час хімічних аварій.

На кафедрі видані: монографії – «Ксенобіотики, гомеостаз і хімічна безпека людини» (Б. Штабський, М. Р. Гжегоцький, 1999), «Передміхурова залоза та її доброякісна гіперплазія» (С. О. Возіанов, М. Р. Гжегоцький, О. В. Шуляк та ін., 2004), «Трансуретральна резекція передміхурової залози в лікуванні її доброякісної гіперплазії» (С. О. Возіанов, О. В. Шуляк, Ю. С. Петришин, 2005), «Екологічні катастрофи у світі та в Україні» (М. Р. Гжегоцький, Д. Д. Зербіно, 2005), «Професори Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: 1784–2006» (Б. С. Зіменковський, М. Р. Гжегоцький, О. Д. Луцик, 2006), «Клініко-фізіологічні основи реабілітації пацієнтів після аллотрансплантації нирки» (С. О. Возіанов, О. В. Шуляк, Ю. С. Петришин, 2006), «Нариси профілактичної медицини» (М. Р. Гжегоцький, В. І. Федоренко, Б. М. Штабський, 2008); підручники – «Фізіологія людини» (пер. з англ.,

М. Р. Гжегоцький, В. Г. Шевчук, О. С. Заячківська, 2002), «Урологічна симптоматика» (С. О. Возіанов, О. В. Шуляк, О. С. Федорук й ін., 2005), «Фізіологія людини» (М. Р. Гжегоцький, В. І. Філімонов, Ю. С. Петришин, О. Г. Мисаковець, 2005), «Біоетика» (за ред. Еліо Згречча, Антоніо Дж. Спаньйола, Марії Луїзи ді П'єтро; Б. О. Савчик, М. Р. Гжегоцький, О. Й. Михалусь та ін., 2007); посібники – «Клінічна фізіологія нирок» (С. О. Возіанов, О. В. Шуляк, Ю. С. Петришин, О. Г. Мисаковець, 2004), «Мати і дитина» (пер. з англ., В. М. Беседін, М. Р. Гжегоцький та ін., 2007), «Епонімичні функціональні стани, симптоми, синдроми, захворювання у фізіології та медицині» (Ю. С. Петришин, М. М. Ванівський, О. І. Чувашко й ін., 2012); «Тлумачний словник поширених медичних термінів» (В. П. Крупін, М. М. Ванівський, Ю. Г. Брейдак, Г. Б. Крупіна, 2010).

У 1998 р. проф. Є. М. Панасюк (перший головний редактор) заснував науково-практичний журнал «Експериментальна та клінічна фізіологія і біохімія», який був внесений ВАКом України до переліку наукових видань, що можуть публікувати результати дисертаційних досліджень. Зараз – головний редактор – проф. М. Р. Гжегоцький, заступник головного редактора – доц. Ю. С. Петришин, відповідальний редактор – доц. О. Г. Мисаковець.

КАФЕДРА ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ**ЗАВДУВАЧ КАФЕДРИ**

Поспішіль Юрій Олексійович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу – к. мед. н.,

доц. С. А. Томашова

Відповідальна за післядипломну освіту – к. мед. н.,

доц. О. М. Гаврилюк

Відповідальний за курс судової медицини – к. мед. н.,

доц. М. М. Шевчук

Відповідальний за наукову роботу – к. мед. н.,

доц. В. І. Вовк

Відповідальна за лікувальну роботу – к. мед. н.,

доц. І. В. Грицина

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати медичних наук, доценти С. А. Томашова,

О. М. Гаврилюк, М. М. Шевчук,

В. І. Вовк, М. І. Серветник,

І. В. Грицина, Ю. І. Кузик, О. Р. Малик,

к. мед. н., асист. В. І. Григорійчук,

асистенти В. В. Вовк,

С. В. Федевич, Р. І. Фаліон,

Т. І. Якубовський, Н. В. Бартошик.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра патологічної анатомії була створена у 1886 р. на медичному факультеті Львівського університету, у 1939 р. переведена у Львівський медичний інститут.

9 грудня 1896 р. у приміщенні Львівського університету відбула-

ПОСПІШІЛЬ
Юрій Олексійович
*Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.*

Колектив кафедри патологічної анатомії та судової медицини. Зліва направо: перший ряд: Н. М. Рекун, О. Р. Малик, М. І. Серветник, Ю. О. Поспішіль, С. А. Томашова, Р. І. Фаліон, В. І. Вовк; другий ряд: І. В. Грицина, Ю. І. Кузик, В. В. Вовк, С. В. Федевич; третій ряд В. Г. Бобрьонюк, С. С. Громяк, О. М. Іаврилюк

ся інавгураційна лекція процесора О. Обжуга — першого завідувача новоствореної кафедри патологічної анатомії медичного факультету. Тоді ж у секційному залі кафедри, обладнаному сучасною апаратурою, був проведений перший патологоанатомічний розтин жінки з цирозом печінки. У той період був створений музей хвороб людини, який нині налічує близько 1800 експонатів.

Крім навчальної і наукової, на кафедрі виконували велику практичну прозекторську роботу: проводили патологоанатомічні розтини, дослідження біопсійного і операційного матеріалу.

Кафедру патологічної анатомії очолювали професори А. Обжуг (1886–1910), З. Дмоховський (1910–1919), В. Новицький (1919–1941), М. В. Войно-Ясенецький (1945–1954), Є. І. Пальчевський (1952–1966), Д. Д. Зербіно (1966–2000). З 2000 р. завідувачем є проф. Ю. О. Поспішіль.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі студенти вивчають: патоморфологію (третій курс медичного факультету, другий-третій курси стоматологічного факультету), секційно-біопсійний курс (п'ятий курс медичного факультету та третій курс стоматологічного факультетів), судову медицину та медичне правознавство (четвертий курс медичного факультету і третій курс стоматологічного факультету). Заняття проводяться українською, російською й англійською мовами.

Діють такі форми післядипломної освіти, як інтернатура, клінічна ординатура, магістратура, аспірантура та курси підвищення кваліфікації для лікарів-патологоанатомів (передатестаційні, тематичні, спеціалізації, зокрема для дитячих патологоанатомів).

На кожному практичному занятті студенти і курсанти мають можливість вивчати макро- і мікропрепарати, бути присутніми на розтинах, які проводяться в двох

секційних залах кафедри. Щороку на практичній базі кафедри (головна та дитяча лабораторії Львівського обласного патологоанатомічного бюро) здійснюється близько 50 тис. досліджень біопсійного та операційного матеріалу і більше 1000 розтинів. Практичні та семінарські заняття з судової медицини проводяться з використанням експертного матеріалу й матеріально-технічної бази Львівського обласного бюро судово-медичної експертизи (обсяг роботи — понад 5150 обстежень потерпілих та 1200 судово-медичних розтинів на рік).

Важливу роль у системі навчання відіграє заснований ще в 1896 р. Музей хвороб людини (директор — член-кореспондент НАН України, академік НАМН України, проф. Д. Д. Зербіно), який щороку поповнюється новими експонатами і сьогодні нараховує їх більше 2 тис.

Контроль знань студентів здійснюється з допомогою розроблених на кафедрі тестових завдань (понад 200 комплектів).

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукової роботи кафедри такі:

- вивчення етіології, морфогенезу та патоморфології захворювань серцево-судинної системи;
- дослідження дії ксенобіотиків на організм людини;
- вивчення різних проявів екологічної патології;
- дослідження патологічної анатомії захворювань цитоподібної залози;
- вивчення патологічної анатомії захворювань печінки;
- дослідження в галузі дитячої патологічної анатомії (вроджені вади серця, сепсис новонароджених, дистрес-синдром);
- судово-медична експертиза раптової смерті, отруєнь спиртами, психоактивними речовинами та наркотиками;
- вивчення вогнегострих ушкоджень.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

На базі кафедри розташовані основні структурні підрозділи Львівського обласного патологоанатомічного бюро (адміністрація бюро, головна лабораторія і лабораторія дитячої патології), патологоанатомічне відділення клінічної лікарні Львівської залізниці, а також відділ судово-медичної експертизи трупів Львівського обласного бюро судово-медичної експертизи.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Викладачами кафедри вивчено: патоморфологію багатьох васкулітів і ангіопатій (неспецифічний аортоартеріїт, облітеруючий ендартеріїт, хвороба Бюргера, аневризми аорти); морфологічні прояви синдрому дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові та розроблено модифікацію гістохімічної методики виявлення фібрину; причини виникнення та прояви нової екологічної пато-

логії — Чернівецької хімічної хвороби; морфологічні особливості захворювань щитоподібної залози в умовах Прикарпатського ендемічного зубного регіону; патоморфологічні прояви медикаментозних уражень нирок; морфологічні зміни провідної системи серця при ішемічній хворобі серця, кардіоміопатії, фіброеластозі ендокарду; особливості гемостазіологічних порушень сепсису у новонароджених; особливості вогнестрільних ушкоджень. Співробітники висунули гіпотезу виникнення уражень різних артеріальних басейнів під впливом ксенобіотиків (член-кореспондент НАН і АМН України, проф. Д. Д. Зербіно) та знайшли її підтвердження під час вивчення етіологічних стимулів неспецифічного аорто-артеріїту, облітеруючого ендартеріїту, ішемічної хвороби серця та судинних хвороб головного мозку в молодому віці.

КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 2

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Яворський Остап Григорович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу — к. мед. н., доц.

Л. В. Ющик

Відповідальна за наукову роботу — к. мед. н., доц.

А. Б. Гайдук

Відповідальна за лікувальну роботу — к. мед. н., доц.

О. В. Бевз

ВИКЛАДАЧІ

К. мед. н., доц. Х. О. Семен, асистенти І. С. Дроник,

О. З. Діденко, Х. В. Семеген-Бодак, О. Ю. Кривко, ст. лаб.

С. С. Рогуля, лаборанти Н. К. Вдовичин, Х. І. Миханів.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра була заснована у 1939 р. Протягом 1939–1944 рр. її завідувачем був проф. І. Грех, а упродовж 1944–1952 рр. — проф. Т. Т. Глухенький.

З 1952 до 1985 р. в інституті функціонувало дві кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб. Кафедрою пропедевтики внутрішніх хвороб лікувального факультету керували: доц. В. І. Чернов (1952–1963), проф. Ю. І. Децик (1963–1985). Кафедру пропедевтики внутрішніх хвороб педіатричного та стоматологічного факультетів очолювали професори І. Стукало (1952–1959) і П. Ф. Попелюк (1959–1985).

У 1985 р. завідувачем об'єднаної кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб став проф. Ю. І. Децик, якого у 1988 р. змінив проф. Р. Я. Дутка. З 1998 р. знову були виокремлені кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб медичного факультету № 1 (завідувач — проф.

ЯВОРСЬКИЙ
Остап Григорович
*Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.*

Р. Я. Дутка) та кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб і сестринської справи, яку очолював проф. О. Г. Яворський. У 2009 р. кафедру пропедевтики внутрішніх хвороб та сестринської справи було перейменовано на кафедру пропедевтики внутрішньої медицини № 2.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі навчаються студенти другого-третього курсів медичного факультету № 2, інтерни першого та другого років навчання за спеціальністю «Внутрішні хвороби», «Загальна практика — сімейна медицина».

Студенти третього курсу медичного факультету вивчають пропедевтику внутрішньої медицини, сестринську практику; студенти другого курсу медичного факультету — догляд за хворими (практика) та елективний курс «Деонтологія в медицині». Навчальний процес повністю забезпечений методичними розробками зі всіх дисциплін, що вивчаються на кафедрі.

Клінічною терапевтичною базою кафедри є Державний заклад «Клінічна лікарня ДТГО «Львівська залізниця». Практичні заняття проводяться на базі двох терапевтичних, ендокринологічного, інфарктного, неврологічного та реанімаційного відділень.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Співробітники кафедри вивчають вплив фізичного навантаження на біохімічні процеси в організмі здорових і хворих на ішемічну хворобу серця та артеріальну гіпертензію; біохімічні процеси в організмі хворих на неалкогольний стеатогепатит, обстежують осіб із дисплазією сполучної тканини.

Тут також проводяться дослідження значення окисного стресу в патогенезі внутрішніх хвороб і вивчається можливість його корекції шляхом формування реакції гормезису, використання добавок поліненасичених

Колектив кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 2. Зліва направо: перший ряд: Л. В. Ющик, А. Б. Гайдук, О. Г. Яворський, О. В. Бевз, Х. О. Семен; другий ряд: Х. І. Миханів, Х. В. Семеген-Бодак, О. Ю. Кривко, О. З. Діденко, І. С. Дроник, С. С. Рогуля

жирних кислот. Важливим напрямком роботи є вивчення потенціалу варіабельності серцевого ритму для оцінки функціонально-метаболического резерву організму.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Розроблено метод визначення глутатіону та ступеня його окиснення в еритроцитах (О. Г. Яворський, І. О. Павлик), активності креатинкінази (О. Г. Яворський), функціонального резерву печінки, а також запропоновано способи корекції останнього (А. Б. Гайдук). Описано синдром адреномедулярної недостатності й показано його роль для здатності виконувати фізичне навантаження (О. Г. Яворський); обґрунтовано два способи використання t-критерію Стьюдента для статистичної обробки даних біологічного експерименту (Н. А. Ружевиц, П. Л. Свердан, О. Г. Яворський). Доведена можливість використання рівня небілкових тіолових груп крові для оцінки метаболічної втоми організму (О. Г. Яворський). Також підтверджено, що кислотно-лужний стан шкіри є дзеркалом метаболічних процесів в організмі (О. Г. Яворський, Л. В. Ющик, Л. П. Бец, О. В. Бевз, І. О. Павлик, З. Я. Гаврилів), і доведено, що навіть помірне фізичне навантаження може мати шкідливий вплив в осіб із низьким рівнем антиоксидантної системи (О. Г. Яворський).

Запропоновано метод оцінки функціонального стану кори надниркових залоз та серцево-судинної системи у здорових осіб і в осіб із обтяженою спадковістю щодо ішемічної хвороби серця при фізичному навантаженні (М. Р. Гжегоцький, О. Г. Яворський, О. В. Бевз, С. М. Ковальчук); обґрунтовано метод забору крові для вивчення функції печінки в експерименті на щурах (А. Б. Гайдук). Запатентовані наукові висновки про те, що поява С-реактивного білка після фізичного навантаження є раннім маркером прогресування атеросклеротичного процесу (автори патенту — О. Г. Яворський, З. І. Країнська, І. С. Дроник). Запроваджено способи визначення креатинкінази серцевого походження (О. Г. Яворський, О. В. Булак, І. С. Дроник) та зниження антиоксидантного захисту при фізичному навантаженні (О. Г. Яворський, І. С. Дроник, З. І. Країнська).

На кафедрі підготовлено до друку і видано такі праці: монографія для лікарів різних фахових напрямів «806 клінічних епонімічних синдромів із симптомним та авторським показниками» (у двох томах, О. Г. Яворський, 2006, 2009), підручники «Пропедевтика внутрішніх хвороб» (за ред. проф. Ю. І. Децика, 1998, 2000), «Основи внутрішньої медицини: пропедевтика внутрішніх хвороб» (за ред. проф. О. Г. Яворського). Останній укомплектований двома CD-дисками (автор — О. Г. Яворський): відеофільмом «Пальпація, перкусія, аускультация» та аудіодиском «Дихальні шуми. Тони й шуми серця» (2004). У 2013 р. світ побачив підручник «Пропедевтика внутрішньої медицини» за редакцією проф. О. Г. Яворського, який укомплектований чотирма електронними носіями, серед них — DVD-фільми «Анамнез. Огляд: фото пацієнтів», «Пальпація, перкусія, аускультация» (українською і англійською мовами), «Догляд за хворими. Основи медсестринської справи» та аудіодиск «Дихальні шуми. Тони й шуми серця». Також кафедрою видано навчальні посібники «Пропедевтика внутрішніх хвороб у

запитаннях і відповідях» рос. і укр. мовами (О. Г. Яворський, Л. В. Ющик) та «Імунологічне обстеження хворих на стабільну стенокардію» (О. В. Бевз у співавторстві). Також виготовлено 100 таблиць із пропедевтики внутрішніх хвороб за матеріалами підручника «Основи внутрішньої медицини: пропедевтика внутрішньої медицини» (О. Г. Яворський).

КАФЕДРА ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Гнатейко Олег Зіновійович

доктор медичних наук, професор, академік АН ВШ України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки України, заслужений професор ЛНМУ імені Данила Галицького
ШТАТ КАФЕДРИ

*Відповідальна за наукову роботу — д. мед. н., пров. н. с., асист. **Н. Р. Кеч***

*Відповідальна за навчальну роботу — к. мед. н., доц. **І. Ю. Кулачковська***

ВИКЛАДАЧІ

Доктори медичних наук — проф. Г. Р. Акопян, доц. О. Л. Личковська, ст. н. с. Н. С. Лук'яненко, кандидат медичних наук, доцент О. М. Садова, кандидати медичних наук, асистенти Л. Ф. Бура-Ярошевич, І. Ю. Авраменко, кандидати медичних наук, старші наукові співробітники І. Б. Ковалів, Н. В. Маркевич, асистенти Л. Я. Живко, А. О. Тишкевич, М. І. Дац-Опока, Г. О. Пещух, Х. Я. Бакум.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра пропедевтичної та факультетської педіатрії була заснована в 1956 р. Її очолив проф. С. І. Ігнатів (водночас був завідувачем кафедри шпитальної педіатрії), а через кілька місяців — проф. І. М. Руднева. З 1963 до 1970 р. цим підрозділом керував проф. М. М. Красногорський — випускник Ленінградської військово-медичної академії. У 1970 р. його наступницею стала проф. М. М. Фрішман, яка працювала асистентом на кафедрі з моменту її заснування. З 1990 р. кафедру очолює проф. О. З. Гнатейко.

В різні періоди на кафедрі працювали кандидати медичних наук: доценти М. Старух, Т. Крилова, Н. Іванова, Л. С. Калиновська, Б. Й. Косак, А. С. Бомк, Є. В. Єрмакова, асистенти, М. І. Коритко, Г. Смирнова, Л. Семенова, Г. Картиш, І. М. Брунець, А. Х. Жагліна, Р. С. Поліщук.

Щорічно у клінічній ординатурі, магістратурі й аспірантурі навчаються двоє-троє лікарів-педіатрів, які надалі успішно працюють у лікувально-профілактичних закладах не тільки Львова та області, а й інших міст України та Росії, Білорусі, Молдови, Німеччини,

ГНАТЕЙКО
Олег Зіновійович
*Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.*

США. В минулому іноземні клінічні ординатори або аспіранти кафедри — сьогодні успішні лікарі-практики або викладачі медичних університетів Лівану, Кіпру, Ємену, Судану, Ізраїлю, США.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Навчальна робота, яку виконує кафедра, передбачає: читання курсу лекцій та проведення практичних занять пропедевтики педіатрії для студентів третього курсу медичного факультету, з дитячих хвороб для студентів четвертого курсу стоматологічного факультету, з медичної генетики для студентів п'ятого курсу медичного факультету; проведення практичних занять з догляду за хворими (практика) для студентів другого курсу медичного факультету, з сестринської практики для студентів третього курсу медичного факультету, з елективного курсу «Сучасні методи генетичної діагностики» для студентів третього курсу медичного факультету, з медичної генетики для клінічних ординаторів.

Протягом трьох років на кафедрі проводяться практичні заняття з елективного курсу «Сучасні методи генетичної діагностики» для студентів третього курсу медичного факультету. Кожного року кількість груп, які вибирають курс «Сучасні методи генетичної діагностики», збільшується, що свідчить про інтерес майбутніх лікарів (зокрема й іноземних) до цього предмету.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Основні напрями наукової діяльності кафедри — екопатологія дитячого віку, нефрологія, генетика моногенних та мультифакторних захворювань. Спільно з ДУ «Інститут спадкової патології НАМН України» викладачі виконують планову наукову роботу «Дослідження клінічного стану і показників кальцієвого обміну у дітей, які проживають в екологічно забруднених регіонах з різним характером ксенобіотиків та шляхи їх корекції».

Співробітники кафедри проводять обстеження дітей з тиреопатіями, нефропатіями та остепатіями з екологічно небезпечних регіонів, хімічно і радіаційно забруднених, порівнюючи з даними з екологічно чистих регіонів. Розширюється спектр клінічних і лабораторних досліджень.

Викладачі кафедри беруть участь у розробці Програми АМН України «Стратегічні напрямки розвитку на період 2011–2016 рр.» на замовлення НАМН України та завдань і заходів з виконання Державної цільової соціальної програми «Підвищення ефективності лікування дітей з екологічно забруднених регіонів» з аналізом бюджетних потреб на 2013–2020 рр. як підпрограми V розділу підрозділу 2 — «Окремі напрями медичної допомоги Загальнодержавної програми «Здоров'я — 2020: Український вимір» на замовлення Кабінету Міністрів України.

Колектив кафедри пропедевтики дитячих хвороб. Зліва направо: перший ряд: О. М. Садова, О. Л. Личковська, І. Ю. Кулачковська, О. З. Гнатейко, Н. Р. Кеч, Л. Я. Живко, М. І. Дац-Опока; другий ряд: Л. Ф. Бура-Ярошевич, А. О. Тишкевич, І. Ю. Авраменко

Протягом навчального року працює студентський науковий гурток. НДР студентів проводиться у межах напрямів діяльності кафедри. Молодь опановує нові принципи та методи наукових досліджень, поглиблено вивчає тематичний матеріал з обраної дисципліни. У 2011–2012 навчальному році троє студентів четвертого і п'ятого курсів медичного факультету стали призерами 73-ї загальноуніверситетської наукової студентської конференції ЛНМУ, а ще троє — другого етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з медичної генетики.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Базовою установою кафедри є КЗ «Львівська обласна дитяча клінічна лікарня (ЛОДКЛ) «Охматдит». Лікувальна робота розділена між співробітниками кафедри у всіх відділеннях соматичного профілю. Всі викладачі згідно графіку ведуть консультативний прийом на базі лікарні. Професор О. З. Гнатейко консультує хворих у медико-генетичному центрі ДУ «ІСП НАМН України». У 2011 р. всі викладачі були проатестовані в ЦАК МОЗ України, їм присвоєно вищу кваліфікаційну категорію.

Завідувач кафедри О. З. Гнатейко є головою Асоціації педіатрів Львівської області, Наукового товариства медичних генетиків України, першим заступником голови координаційної ради з фундаментальних проблем розвитку медичної генетики НАМН України, членом лікарської ради та ради з попередження й аналізу дитячої смертності КЗ «ЛОДКЛ «Охматдит», атестаційної комісії ГУОЗ з педіатрії.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Протягом 2012 р. на кафедрі: оновлено робочі програми з навчальних дисциплін «Пропедевтика педіатрії» та «Сестринська практика» (для студентів третього курсу медичного факультету), «Догляд за хворими (практика)»

(для студентів другого курсу медичного факультету), «Медична генетика» (для студентів п'ятого курсу медичного факультету); складено робочу програму з предмету «Педіатрія» (для студентів четвертого курсу стоматологічного факультету); підготовлено до друку навчальний посібник для студентів третього курсу медичного факультету «Пропедевтика педіатрії» (за ред. проф. О. З. Гнатейка); видано підручник «Пропедевтична педіатрія», рекомендований ЦМК з ВМО МОЗ України для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації (у співавт. з проф. О. З. Гнатейком). Працівники кафедри видали одну методичну рекомендацію та три навчальні посібники для студентів третього курсу медичного факультету (дві з них — англійською мовою).

Вчений ступінь доктора медичних наук присвоєно викладачам кафедри Н. С. Лук'яненко (2011) та Н. Р. Кеч (2013). У жовтні 2013 р. відбувся захист докторської дисертації О. Л. Личковської «Біопсихосоціальна модель формування гастроуденальної патології у дітей (клініко-генеалогічні дослідження)».

Професорсько-викладацький колектив кафедри постійно бере участь у наукових конференціях, з'їздах і симпозиумах. Протягом 2011–2013 рр. викладачі організували і провели вісім науково-практичних конференцій, з них чотири — з міжнародною участю. За цей період вони опублікували 45 статей (сім — в іноземних виданнях), 19 тез доповідей, отримали 11 патентів та інформаційних листів, доповідали на 26 конференціях (з них 12 — міжнародних).

Упродовж 2013–2015 рр. було укладено угоду між ЛНМУ імені Данила Галицького (в особі завідувача кафедри пропедевтики дитячих хвороб, професора О. З. Гнатейка), Інститутом «Пам'ятник-Центр здоров'я дитини» (м. Варшава, Польща) та благодійним фондом «Сприяння розвитку хірургії немовлят». Вона має на меті взаємне сприяння у підвищенні рівня та ефективності підготовки фахівців, кращого використання науково-педагогічних кадрів, інтенсифікації фундаментальних та прикладних науково-медичних досліджень. Щорічно кафедра організовує науково-практичну конференцію «Українсько-польська школа дитячої кардіології».

Професор О. З. Гнатейко є членом редколегій восьми фахових журналів, спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій у ЛНМУ імені Данила Галицького (за спеціальностями «Акушерство і гінекологія», «Педіатрія») та в ОДМУ (за фахом «Педіатрія,

*Колектив кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я.
Зліва направо: сидять: І. В. Гупало, С. П. Козій-Бределева, В. В. Рудень,
В. І. Дячишин, І. М. Ковальська; стоять: Ю. А. Кірієнко, Д. В. Федаш, Т. Г. Гупор,
Н. І. Заремба, Г. Г. Яхно, Н. Ф. Тімченко, Г. Я. Бережна, М. М. Мудра, Х. І. Осідач*

акушерство, гінекологія та медична генетика»), головою комісії «Здоров'я матері і дитини» у ЛНМУ. Під його керівництвом виконано вісім докторських і 26 кандидатських дисертацій.

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ, ЕКОНОМІКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Рудень Василь Володимирович

академік АН ВО України, дійсний член (академік) Нью-Йоркської академії наук, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальна за навчальну роботу — асист.

І. М. Ковальська

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н., доц.

Г. Г. Яхно

Відповідальна за виховну роботу — к. н. держ. упр., доц.

В. І. Дячишин

Профгрупорг кафедри — асист. С. П. Козій-Бределева

ВИКЛАДАЧІ
К. держ. упр., доц. В. І. Дячишин, кандидати медичних наук, доценти Г. Г. Яхно, Є. Й. Москвяк, асистенти І. М. Ковальська, С. П. Козій-Бределева, Ю. А. Кірієнко, І. В. Гупало, Н. І. Заремба, викл. М. М. Мудра, старші лаборанти Н. Ф. Тімченко, Х. І. Осідач, лаб. Д. В. Федаш.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

У 1940 р. д. мед. н., проф. Є. Я. Беліцька організувала та очолила кафедру соціальної гігієни (з 1941 р. — кафедра організації охорони здоров'я). Підрозділ проіснував до початку Великої Вітчизняної війни.

Протягом 1945–1970 рр. керівником кафедри організації охорони здоров'я ЛДМІ був д. мед. н., доц.

С. З. Ткаченко. В 1954 р. до її складу як самостійний курс увійшла кафедра історії медицини (завідувач курсу — доц. І. Я. Шапіро) і вона отримала назву «Організації охорони здоров'я та історії медицини». У 1953 р. переданий курс організації фармацевтичної справи (ст. викл. Л. С. Крилов). У 1963 р. останній був виділений в самостійну кафедру. Наступного року кафедра отримала назву «Соціальної медицини та організації охорони здоров'я».

РУДЕНЬ
Василь
Володимирович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Упродовж 1970–1986 рр. завідувачем був д. мед. н., проф. І. Я. Шапіро. З 1975 до 1987 р. функціонував курс підвищення кваліфікації організаторів охорони здоров'я, який в січні 1988 р. був виокремлений в самостійну кафедру управління охороною здоров'я при ФПДО (к. м. н., доц. Я. П. Базилевич). У 1976 р. організовано курс права в охороні здоров'я (к. ю. н., доц. З. С. Гладун).

Протягом 1986–1999 рр. кафедрою керував к. мед. н., доц. М. С. Лобойко. В 1994 р. кафедра отримала свою сучасну назву.

З 1999 р. на посаді завідувача працює д. мед. н., проф. В. В. Рудень.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Викладання навчальних дисциплін кафедри здійснюється за кредитно-модульною системою українською, російською та англійською мовами. Педагоги читають такі предмети:

– «Соціальна медицина та організація охорони здоров'я» (для студентів четвертого курсу, які навчаються за спеціальністю «Стоматологія» напрямку підготовки «Медицина», та для студентів четвертого і п'ятого курсів спеціальностей «Лікувальна справа», «Педіатрія» та «Медико-профілактична справа» напрямку підготовки «Медицина»);

– «Біостатистика» (для студентів четвертого курсу, які навчаються за спеціальностями «Лікувальна справа», «Педіатрія» і «Медико-профілактична справа» напрямку підготовки «Медицина»);

– «Економіка охорони здоров'я» (для студентів п'ятого курсу, які опановують спеціальність «Стоматологія» напрямку підготовки «Медицина»);

– «Соціальна медицина, економіка та організація охорони здоров'я» (для студентів шостого курсу спеціальностей «Лікувальна справа», «Педіатрія» та «Медико-профілактична справа» напрямку підготовки «Медицина».

На кафедрі функціонує навчальна лабораторія програмованого контролю знань студентів, обладнана комп'ютерним класом (16 студентських місць), що під'єднаний до мережі інтернет. Лабораторія забезпечена сучасними комп'ютерними програмами, зокрема програмою тестового контролю знань «Едельвейс», опрацьованою на кафедрі.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Триває робота над науково-дослідною темою «Управління здоров'ям населення України в системі медичного забезпечення» (2013–2017).

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

За останні п'ять років на кафедрі захищено чотири кандидатські дисертації; підготовлено й видано понад 150 наукових робіт, зокрема 60 наукових статей, сім навчальних посібників із грифом МОЗ України та один із грифом МОН України, 54 тези наукових робіт; оголошено 25 доповідей на з'їздах і конференціях; отримано п'ять свідоцтв МОН України на твір і п'ять методичних рекомендацій, затверджених МОЗ України; опубліковано чотири інформаційні листи МОЗ України про нововведення в системі охорони здоров'я; три нововведення були внесені до Реєстру галузевих нововведень МОЗ України.

КАФЕДРА ПЕДІАТРІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Няньковський Сергій Леонідович

доктор медичних наук, професор

ВИКЛАДАЧІ

Доктори медичних наук, професори Л. В. Беш, Д. О. Добрянський, С. К. Ткаченко, кандидати медичних наук, доценти Г. В. Булак, А. В. Возняк, С. В. Герасимов, О. О. Добрик, О. С. Івахненко, Л. Б. Секретар, А. А. Цапко, М. С. Яцула, кандидати медичних наук, асистенти В. О. Боднарчук, Ю. Б. Кузьмін, О. О. Троянієська, Ю. В. Пакулова-Троцька, асистенти С. В. Ефімова, О. Р. Садова, О. М. Сінкевич, старші лаборанти Л. І. Баб'як, С. З. Новікєвіч.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

У 1904 році на Медичному факультеті Львівського університету була відкрита кафедра педіатрії — перша у Західному регіоні України. У 1909 р. для неї побудували дитячу клініку. Першим завідувачем кафедри був професор Ян Рачинський, який очолював її з 1904 по 1918 рік. Наступним завідувачем кафедри був відомий вчений і лікар — професор Франц Гроер. Він керував кафедрою з 1918 по 1946 рік. Після переїзду професора Ф. Гроера в

НЯНЬКОВСЬКИЙ
Сергій Леонідович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

Польщу, кафедрою педіатрії з 1946 по 1950 рік керував його учень і колега професор Степан Іванович Коржинський, який започаткував основи сучасної по-синдромної інтенсивної терапії в педіатрії. Наступні 20 років, з 1950 по 1970 роки кафедру очолював професор Сергій Іларіонович Ігнатів. Професор Ігнатів був першим деканом педіатричного факультету, який був відкритий у 1951 році. З 1970 по 1977 рік кафедрою завідувала вихованка професора Ігнатова — професор Стефанія Михайлівна

Колектив кафедри педіатрії. Зліва направо: сидять: О. О. Добрик, Л. П. Дедишин, Д. О. Добрянський, Л. В. Беш, С. Л. Няньковський; стоять: О. М. Сінкевич, А. А. Меньшикова, С. З. Новікевич, О. С. Івахненко, М. О. Яворська, М. Ю. Іськів, М. І. Городилівська, І. В. Бабік, С. В. Герасимов, Ю. В. Пакулова-Троцька, М. С. Яцула, А. В. Возняк, В. О. Боднарчук, Ю. Б. Кузьмін, О. О. Троянівська, О. Р. Садова, А. А. Цапок, Г. В. Булак

Юсько. Основними напрямками її наукової діяльності були питання патології новонароджених дітей, особливостей ліпідного обміну при різноманітних захворюваннях, особливостей перебігу стафілококових пневмоній, займалася медичними і соціальними проблемами дітей будинків дитини. З 1977 по 2000 рр. кафедру очолювала проф. Світлана Кузьмівна Ткаченко, яка започаткувала неонатологічний напрямок досліджень на кафедрі. З 2000 року кафедру очолює професор Сергій Леонідович Няньковський — член Правління асоціації педіатрів України та асоціації педіатрів гастроентерологів та нутриціологів України, дійсний член ECOG (The European Childhood Obesity Group) та ESPR (The European Society Pediatric Research), член редакційних колегій 4 українських та 4 закордонних медичних журналів, автор більше 350 друкованих праць.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Викладачі кафедри читають предмет «Педіатрія» для студентів четвертих-шостих курсів медичних факультетів № 1 та № 2 та іноземних студентів. Ця дисципліна є наскрізною та завершується державною атестацією.

Щорічно на кафедрі навчається близько 1050–1100 українських та 50–90 іноземних студентів. Навчання з англійськими студентами проводять проф. Д. О. Добрянський, доц. С. В. Герасимов, асистенти О. О. Троянівська і О. І. Сінкевич.

Професори і доценти читають лекції на базі ЛОКЛ.

На кафедрі також навчаються аспіранти, магістри та клінічні ординатори.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Кафедра проводить планову наукову роботу на тему «Удосконалення методів ранньої профілактики і лікування основних функціональних порушень та соматичної патології у дітей різних вікових груп».

Основні наукові напрями: алергологія, гастроентерологія, неонатологія, нефрологія, нутриціологія, пульмонологія, фізичний розвиток школярів.

Активно функціонує студентський науковий гурток. Протягом останнього навчального року в ньому займалося понад 20 студентів. Вони беруть участь у наукових конференціях, олімпіадах, де посідають призові місця.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Основними клінічними базами для навчання студентів є: Львівська міська дитяча клінічна лікарня (відділення реанімації, гастроентерології, алергології, нефрології, неврології, функціональної діагностики, реабілітації і консультативної поліклініки, I та II соматичні відділення); дитяче відділення Львівської обласної клінічної лікарні (патології недоношених новонароджених дітей з регіональним відділенням реанімації та інтенсивної терапії новонароджених і регіональним навчально-методичним центром реанімації новонароджених). Додаткова база — Львівська обласна дитяча спеціалізована клінічна лікарня.

Працівники кафедри консультують хворих у зазначених відділеннях. Вони також беруть участь у рецензуванні історій хвороб, різних експертизах, муніципальних і обласних програмах оздоровлення школярів. За участю викладачів створені і працюють багато спеціалізованих медичних центрів.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Результати п'ятирічної роботи кафедри висвітлені у 280 наукових і науково-методичних публікаціях (30 з них — у закордонних виданнях), з яких 142 журнальні статті (вісім — у зарубіжних виданнях), 13 статей у наукових збірниках. Отримано сім патентів на винахід і 50 актів впровадження результатів досліджень. Видано вісім монографій, 12 навчальних посібників (з них сім —

із грифом МОЗ/МОН України), три підручники, 24 методичні рекомендації, вісім інформаційних листів. Захищено дев'ять кандидатських дисертацій.

Професори і доценти кафедри пройшли тренінги за GCP, брали участь у міжнародних клінічних випробуваннях лікарських препаратів. Вони є членами українських і міжнародних фахових та експертних організацій, членами редакційних рад вітчизняних і закордонних наукових медичних видань.

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Кафедра педіатрії налагодила наукову співпрацю з університетами і педіатричними товариствами Польщі, Вірменії, Грузії, США, Швейцарії, ДУ «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології НАМН України», Інститутом розвитку міста Львова, Управлінням освіти м. Львова. У 2010 р. за спільні українсько-польські наукові дослідження, організацію міжнародної співпраці професор С. Л. Няньковський отримав вищу відзнаку педіатрів Польщі – «Оскар Педіатрії».

КАФЕДРА ФАРМАКОЛОГІЇ

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Піняжко Олег Романович

доктор медичних наук, професор,
голова Львівського регіонального відділення Державного фармакологічного центру МОЗ України

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за наукову роботу – к. мед. н.,
доц. **І. М. Гаврилюк**

Відповідальний за навчальну роботу – к. мед. н.,
доц. **О. Л. Іванків**

ВИКЛАДАЧІ

Д. мед. н., ст. н. с. **Я. І. Алексевиц**, кандидати медичних наук, доценти **О. І. Лісняк**, **І. П. Чикайло**, к. мед. н., асист. **О. Б. Пошивак**, асистенти **О. І. Антонів**, **Р. В. Лозинська**, **М. Л. Застрижна**, **С. І. Мироненко**, **О. Б. Кузьмів**, **Н. Ю. Коропецька**, старші лаборанти **І. О. Нектегаєв**, **О. В. Семійон-Лучишин**, **Н. Р. Гойсак**.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Кафедра фармакології була створена в 1897 р. Її організатором і першим керівником став проф. Вацлав Соберанський (1860–1902), учень і послідовник видатних вчених – фармаколога О. Шмідеберга і фізіолога К. Людвіга. У 1903–1904 рр. фармакологію викладав (за сумісництвом) завідувач кафедри патологічної фізіології, проф. Ян Прус.

На початку 1905 р. кафедру фармакології очолив випускник Петербурзької медико-хірургічної академії, проф. Леон Попельський (1865–1920), котрий співпрацював з видатними вченими І. Р. Тархановим та І. П. Пав-

Колектив кафедри фармакології. Зліва направо: сидять: **О. І. Лісняк**, **О. Б. Пошивак**, **О. І. Антонів**, **О. Л. Іванків**, **О. Р. Піняжко**, **І. М. Гаврилюк**, **І. П. Чикайло**, **Р. В. Лозинська**; стоять: **С. І. Мироненко**, **О. Б. Кузьмів**, **Н. Ю. Коропецька**, **Н. Р. Гойсак**, **М. Л. Застрижна**

ловим. Протягом 1925–1939 рр. кафедру очолював проф. Владзімеж Косковський (1893–1965).

Упродовж 1905–1939 рр. науково-педагогічні працівники кафедри фармакології, крім організації та вдосконалення технічної бази і викладання предмету, займалися вивченням низки наукових питань (наприклад, ролі заліза в організмі та тонких механізмів дії діуретиків), розробкою нових методик досліджень у хронічних експериментах на тваринах, дослідженням функцій і медикаментозної реактивності органів травного тракту (зокрема підшлункової залози) та мінеральних вод курортів Прикарпаття. У 1940 р. кафедру очолив проф. В. Вольтер із Москви. Він загинув у перші дні війни.

Восени 1944 р. завідувачем став доц. Ф. Ковшар, а в 1945 р. – проф. Г. О. Петровський (1901–1957). Під його керівництвом працівники кафедри вивчали дію фармакологічних засобів на органи травного тракту, серцево-судинну систему та матку. Велику увагу приділяли підготовці наукових кадрів. Учні проф. Г. О. Петровського згодом очолили низку кафедр фармакології в Україні.

У 1957 р. на посаду завідувача кафедри була призначена учениця акад. В. І. Скворцова, проф. А. Я. Гаврилюк (1907–1974). Вона керувала дослідженнями біології нових системних та натуральних сполук – потенційних лікувальних засобів.

У 1973 р. кафедру фармакології ЛДМІ очолив учень проф. Г. О. Петровського проф. Р. В. Рудий. Крім пошукових експериментів, викладачі проводили дослідження медикаментозної реактивності печінки і підшлункової залози в умовах експериментальної патології – токсичного гепатиту і алоксанового діабету. З 1998 р. кафедрою керує д. мед. н., проф. О. Р. Піняжко.

ПІНЯЖКО
Олег Романович
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Викладачі кафедри фармакології читають лекції і проводять практичні заняття для студентів третього курсу медичного, другого і третього курсів стоматологічного та третього-п'ятого курсів фармацевтичного факультетів денної і заочної форм навчання, а також для клінічних фармацевтів. Для студентів-іноземців заняття проводять українською, англійською та російською мовами.

Студенти мають можливість прослухати елективний курс «Побічна дія ліків». Для лікарів-інтернів усіх спеціальностей викладачі читають курс «Лікарська рецептура і фармакологічний нагляд».

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Під керівництвом проф. О. Р. Піняжка проводиться наукова робота за такими напрямами:

- фармакологічний скринінг новосинтезованих молекул потенційно біологічно активних речовин з ряду тіазолідинів;
- вивчення протисудомних, імуномодулюючих, анаболічних, гепатопротекторних та антифібротичних властивостей тіазолідинів;
- дослідження антигіпоксичних властивостей тіазолідинів та олії амаранту;
- постреєстраційний моніторинг проявів побічних дій лікарських засобів, зареєстрованих в Україні, зокрема на території Львівської області.

На базі кафедри функціонує Регіональне відділення Державного фармакологічного центру МОЗ України (Львівська область).

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Працівниками кафедри фармакології було виявлено та всебічно вивчено психотропні, фібринолітичні та протиалергічні властивості діаміфену, рекомендованого фармакологічним комітетом для промислового виробництва як тромболітичний засіб. Розроблено та впроваджено дві нові форми вітчизняного лікарського засобу з політропною дією тіотриазоліну: мазь і ректальні супозиторії.

На кафедрі виконано 33 кандидатські та шість докторських дисертацій. Опубліковано 628 наукових праць, отримано 12 авторських свідоцтв на винаходи, 54 посвідчення на рацпропозиції, видано три монографії і п'ять посібників.

**КАФЕДРА ВНУТРІШНЬОЇ
МЕДИЦИНИ № 1****ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ**

Абрагамович Орест Остапович,
доктор медичних наук, заслужений професор ЛНМУ
імені Данила Галицького, академік АНВО України
ШТАТ КАФЕДРИ
Відповідальна за навчальну роботу — к. мед. н., доц.
С. А. Кристопчук
Відповідальна за наукову роботу — к. мед. н., доц.
М. О. Абрагамович
Відповідальна за лікувальну роботу — к. мед. н., доц.
З. Є. Заяць

**АБРАГАМОВИЧ
Орест Остапович**
Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.

ВИКЛАДАЧІ

Кандидати медичних наук,
доценти К. Б. Долатказіна,
Л. М. Пронів, А. Ф. Файник,
М. Т. Панасюк, У. О. Абрагамович,
кандидати медичних наук,
асистенти М. Г. Плячко,
Я. Л. Лещук, О. В. Нечай,
В. В. Мазур, А. Б. Федець,
Х. Я. Абрагамович, О. Ф. Фай-
ник, асистенти О. Я. Яцкевич,
С. О. Сацюк, А. О. Луцик,
Л. В. Циганик, М. Л. Фармага,
З. М. Амброзович, М. Р. Ферко,
С. Я. Толопко, старші лаборанти
Л. Ю. Щербак, Р. О. Отчич,
В. В. Чемес, Н. В. Дробінська, С. І. Гута,
лаб. О. В. Іванців, молодший інженер Ю. Я. Скакун,
препаратори І. А. Немченко, М. Л. Кулик.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

У 1897 р. проф. Антоній Глузинський (1856–1929) очолив клініку внутрішніх хвороб на медичному факультеті у Львові. Першими асистентами кафедри в цей період були Р. Ренцький, Е. Родзіковський, Ю. Марішлер, М. Франке, В. В. Чернецький, З. Томашевський, В. Зембіцький, І. Грек та ін.

У 1920 р. проф. А. Глузинський був переведений на медичний факультет Варшавського університету, а завідувачем кафедри внутрішніх хвороб у Львові став проф. Роман Ренцький (1867–1941).

У 1939 р. на базі однієї терапевтичної клініки було організовано три кафедри: пропедевтичної терапії (50 ліжок; завідувач — проф. І. П. Грек), факультетської терапії з курсом туберкульозу (70 ліжок; проф. Р. Ренцький) та шпитальної терапії (80 ліжок; проф. М. І. Панчишин).

У 1943 р. після смерті проф. М. І. Панчишина кафедру внутрішніх хвороб очолив доц. Р. І. Осінчук.

В післявоєнні роки цим підрозділом керували: доц. В. І. Чернов (1945–1946, 1948–1950), проф. М. О. Кевдін (1946–1948). У 1952 р. завідувачем кафедри шпитальної терапії став проф. Т. Т. Глухенький, а в 1957 р. — проф. І. І. Марков.

У 1985 р. відбулося об'єднання кафедр шпитальної терапії № 1 і № 2. Новостворений підрозділ очолив проф. В. П. Виговський.

З 1995 р. завідувачем є проф. О. О. Абрагамович.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

Кафедра внутрішньої медицини № 1 готує студентів (зокрема й англомовних) за різними напрямами клінічної медицини: з професійних хвороб (п'ятий та шостий курси медичного факультету) і внутрішньої медицини (четвертий-шостий курси медичного факультету). Для студентів шостого курсу викладачі читають елективний курс «Актуальні питання кардіології».

Тут також навчаються лікарі-інтерни, клінічні ординатори, магістранти, аспіранти.

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Головні напрями наукових досліджень кафедри такі:

- гепатологічний («Захворювання печінки змішаної етіології: сучасні принципи діагностики та комплексного лікування»);
- гастроентерологічний («Ефективність корекції аєробного метаболізму в комплексному лікуванні виразкової хвороби дванадцятипалої кишки»);
- кардіологічний («Особливості впливу селективних блокаторів на стан ендотелію судин: діагностика та оптимізація лікування ендотеліальнодисфункції»);
- пульмонологічний («Амбрісентан — нові можливості лікування легеневої гіпертензії», «Бронхообструктивний синдром: діагностика та нові шляхи його лікування»);
- геронтологічний («Вікові особливості післягастро-резекційної хвороби»);
- ревматологічний («Дифузні захворювання сполучної тканини»);
- ендокринної гастроентерології («Дифузна нейроендокринна АПУД-система: клініко-морфо-функціональна характеристика у здорових та хворих»);
- клінічної імунології («Імуногастроентерологія»);
- профпатологічний («Вібраційна хвороба: ефективність комплексного лікування з використанням ліпоєвої кислоти»);
- клінічної фармакології («Вивчення ефективності нового препарату Флуренізиду в комплексному лікуванні хворих з ураженням деяких внутрішніх органів»);

– трансплантологічний («Клітинна трансплантація: ефективність стовбурових клітин у клініці внутрішніх хвороб»).

Разом із кафедрами хірургічних хвороб № 1 та № 2 ЛНМУ імені Данила Галицького кафедра працює над підвищенням ефективності комплексного лікування уражень гепатобіліарної системи з використанням, зокрема, стовбурових клітин, впровадженням ангіографічних досліджень для діагностики портальної гіпертензії, УЗД уражень гепатобіліарної системи з прицільною біопсією печінки та УЗ-діагностикою портальної гіпертензії.

ЛІКУВАЛЬНА РОБОТА

Кафедра проводить навчально-педагогічну роботу на базі 14-ти відділень Львівської обласної клінічної лікарні, 2-ї 3-ї, 4-ї, 5-ї МККЛ, 5-ї МККП, Львівського обласного державного клінічного лікувально-діагностичного кардіологічного центру. Викладачі щорічно консультують і лікують близько 12 тис. хворих з різними ураженнями внутрішніх органів, проводять щотижневі обходи, клінічні конференції, патологоанатомічні паралелі.

Створено Львівський обласний гепатологічний центр (ЛОГЦ), де на сучасному рівні з використанням найновіших лабораторних та інструментальних методів, включно з біопсією та подальшим гістологічним і ультрамікроскопічним дослідженням біоптатів, діагностують ураження гепатобіліарної системи, розробляють

Колектив кафедри внутрішньої медицини № 1. Попереду — проф. О. О. Абрагамович; зліва направо: другий ряд: М. Л. Кулик, А. Ф. Файник, З. Є. Заяць, У. О. Абрагамович, С. А. Кристопчук, М. О. Абрагамович, Л. М. Пронів, М. Т. Панасюк, К. Б. Долатказіна, І. А. Немченко; третій ряд: В. В. Мазур, О. Я. Яцкевич, А. Б. Федець, Х. Я. Абрагамович, С. О. Сацюк, З. М. Амброзович, О. В. Іванців, В. П. Федевич, М. Г. Пляцко; четвертий ряд: С. Я. Толпоко, С. І. Пута, А. О. Луцкич, М. Л. Фармага, Л. Ю. Щербак, М. Р. Ферко, В. М. Любенко; п'ятий ряд: А. П. Кушина, О. П. Фаюра, Р. О. Отчич, В. В. Чемес, Ю. Я. Скакун

нові способи їх комплексного лікування. ЛОГЦ підписав угоду про співпрацю з гепатологічним центром Університету штату Нью-Джерсі (США), згідно з якою вітчизняні фахівці мають можливість проходити стажування за кордоном, проводяться операції з трансплантації печінки.

У межах кафедри створено відокремлений підрозділ ДП «МНЦ кріобіології і кріомедицини НАН, АМН та МОЗ України», фахівці якого працюють вивчають проблеми використання клітинної трансплантації, зокрема введення стовбурових клітин для підвищення ефективності лікування захворювань внутрішніх органів і насамперед тих, які не виліковуються рутинними методами.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Для забезпечення педагогічного процесу колектив кафедри розробив методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Внутрішня медицина» для україномовних і англійськомовних студентів четвертого-шостого курсів медичного факультету, з предмету «Професійні хвороби» для україномовних і англійськомовних студентів п'ятого-шостого курсів медичного факультету.

На кафедрі видано: монографії — «Постгастрорезекційна хвороба: терапевтичні аспекти» (2005), «Клітинна трансплантація у клініці внутрішніх хвороб» (2006), «Хронічний гастрит: діагностика; лікування на курорті Моршин» (2011); посібники — «Внутрішні та інфекційні хвороби» (1999), «Внутрішні хвороби» (у десяти частинах, 2004), «Сучасні класифікації та принципи формулювання діагнозів у клініці внутрішніх хвороб» (2005), «Невідкладні стани в клініці внутрішніх хвороб» (2007), «Диференційна діагностика клінічних синдромів професійних хвороб» (2007), «Анемічний синдром: сучасні засади діагностики та лікування» (2007), «Терапія військова та надзвичайних станів» (2008), «Посібник із професійних хвороб» (2010); довідники — «Епоніми симптомів, синдромів і хвороб внутрішніх органів» (2005), «Клініко-лабораторні та інструментальні константи у клініці внутрішніх хвороб» (2008), «Епонімні назви в гепатології» (2009); курс лекцій «Диференційна діагностика клінічних синдромів професійних хвороб» (2007); методичні рекомендації — «Історія хвороби: сучасні вимоги до написання у терапевтичного профілю хворих» (2007), «Історія хвороби: сучасні вимоги до написання у хворих профпатологічного профілю» (2010).

НАУКОВА СПІВПРАЦЯ

Кафедра внутрішньої медицини № 1 співпрацює з іншими підрозділами ЛНМУ імені Данила Галицького, серед яких кафедри клінічної імунології, ендоскопії та малоінвазивної хірургії, хірургічних хвороб № 1 та № 2, патологічної анатомії, інфекційних хвороб, а також із Центральною лабораторією ЛОКЛ, Львівським обласним клінічним діагностичним центром, ЦНДЛ, ДП «МНЦ Інститут кріобіології та кріомедицини НАН, АМН та МОЗ України», гепатологічним центром Університету штату Нью-Джерсі.

Крім того, кафедра є клінічною базою Фармкомітету України, бере участь у мультицентричних дослідженнях нових препаратів, наукових з'їздах, конгресах, симпозіумах.

Завідувач, д. мед. н. О. О. Абрагамович створив Львівський обласний благодійний фонд «Надії нації», метою діяльності якого є моральна та матеріальна підтримка всіх державотворчих процесів в Україні.

КАФЕДРА ХІРУРГІЇ № 2

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Кобза Ігор Іванович

доктор медичних наук, професор

ШТАТ КАФЕДРИ

Відповідальний за навчальну роботу зі студентами — к. мед. н., доц. А. І. Коваль

Відповідальний за навчальну роботу з лікарями — д. мед. н., проф. Ю. Г. Орел

Відповідальний за наукову роботу — к. мед. н., доц. Р. А. Жук

ВИКЛАДАЧІ

Доктори медичних наук, професори В. П. Федоренко, Ю. Г. Орел, Л. В. Кулик, кандидати медичних наук, доценти А. І. Коваль, Р. А. Жук, Г. Ю. Єлісєєв, О. В. Щур, А. О. Ярка, кандидати медичних наук, асистенти Т. І. Кобза, М. Б. Соловій, асистенти О. М. Слабий, Р. І. Трут'як, Т. Б. Рудик, А. А. Савченко.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ

Восени 1939 р. на базі медичного факультету Львівського університету була створена окрема кафедра шпитальної хірургії, першим керівником якої був проф. В. Добжанецькі. У післявоєнні роки завідувачем кафедри став проф. І. Грабченко.

При кафедрі діяли доцентські курси зі стоматології (доц. О. Коваль), ортопедії (проф. І. Зайченко) та військово-польової хірургії (доц. Є. Юрмін), які згодом були реорганізовані в самостійні кафедри. Очолювали кафедру професори Л. Кузьменко (1951–1967), Г. Івашкевич (1967–1986).

У різні роки тут працювали професори й доценти, викладачі А. Погорельський, М. Олешко, М. Подільчак, Й. Макаруха, Д. Безверхий, В. Орлик, Д. Макар, М. Нікотін, В. Чаплинський, В. Чеповський, Л. Криштальська, В. Голубцов, В. Муха, О. Куц, В. Мандзюк, І. Крук, В. Федоренко.

У 1964 р. була відкрита кафедра торакальної хірургії під керівництвом ректора ЛДМІ, проф. М. Даниленка. Це започаткувало розвиток нових напрямів хірургії: легеневої, серцевої, судинної. Організовано курс анестезіології та реаніматології (проф. І. Тимчук), який згодом виокремився в окрему кафедру. На кафедрі торакальної хірургії у різні роки працювали Д. Бабляк, І. Митюк, Ц. Боржієвський, А. Лукашенко, М. Павлюк, В. Голубченко, І. Коваль, В. Шевчук, М. Лоба, А. Павлюк, Л. Кулик.

У 1986 р. кафедра шпитальної хірургії була об'єднана з кафедрою

КОБЗА

Ігор Іванович

*Завідувач кафедри,
д. мед. н., проф.*

Колектив кафедри хірургії № 2. Зліва направо: перший ряд: Н. Ф. Мазур, М. Б. Камінська, О. В. Прокопєва, Г. В. Країнова; другий ряд: Р. І. Трут'як, О. М. Слабий, В. П. Федоренко, І. І. Кобза, Ю. Г. Орел, О. В. Щур, А. О. Ярکا; третій ряд: Т. І. Кобза, А. А. Савченко, А. П. Мельнє, А. З. Литвин, А. І. Коваль, Т. І. Вихтюк

торакальної хірургії. Новостворений підрозділ очолив член-кореспондент АМН СРСР, проф. М. Даниленко. Пізніше кафедрою керували професори М. Лоба (1991–1997) та Д. Бабляк (1997–2000).

З 2000 р. завідувачем є проф. І. І. Кобза. У різні роки до плеяди викладачів долучилися М. Івашкевич, Ю. Орел, Ю. Куцик, І. Мота, Г. Єлісєєв, А. Коваль, О. Бабляк, Р. Жук, О. Щур, А. Ярکا, Ю. Мандрик, О. Слабий. Викладачі приділяють велику увагу забезпеченню сучасного рівня лікувальної роботи баз, надають консультативну допомогу з серцево-судинної, торакальної, абдомінальної та трансплантаційної хірургії.

У 2008 р. кафедра отримала сучасну назву.

НАВЧАЛЬНА РОБОТА

На кафедрі навчаються студенти четвертого-шостого курсів медичного факультету та іноземні студенти. Вони вивчають дисципліну «Хірургія».

Навчання проводиться на базі відділень Львівської обласної клінічної лікарні. Тут студенти вивчають теоретичний матеріал та освоюють практичні навички обстеження і лікування пацієнтів різних хірургічних спеціальностей.

На кафедрі проходять післядипломне навчання лікарі-курсанти ФПДО на курсах спеціалізації, тематичного удосконалення та передатестаційному циклі за фахом «Судинна хірургія». Викладачі читають для лікарів-інтернів суміжний цикл «Трансплантологія».

НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

З 2010 р. кафедра хірургії № 2 виконує науково-дослідну роботу «Вивчення та корекція гемоциркуляторних порушень у хірургії, серцево-судинній хірургії та трансплантології». Головними напрямками наукової діяльності є:

– дослідження особливостей церебральної гемодинаміки при різних формах ураження екстракраніальних артерій головного мозку, порівняльний аналіз безпосередніх та віддалених результатів реконструктивних

операцій на сонних артеріях, розробка шляхів корекції та профілактики синдрому церебральної гіперперфузії;

– діагностично-лікувальна тактика при вісцеральній ішемії, вдосконалення методів хірургічного лікування та розробка шляхів профілактики ішемічних ускладнень з боку органів черевної порожнини;

– створення нових та удосконалення наявних методів хірургічного лікування аневризм аорти та магістральних артерій, дистальних оклюзійно-стенотичних артерійних уражень;

– пошук альтернативного матеріалу для реконструкційної хірургії артерій;

– діагностично-лікувальна тактика при розшаруванні аорти, патології клапанів серця та коронарних артерій, вроджених серцевих вадах;

– вивчення проблеми хронічної тромбоемболічної легеневої гіпертензії: етіопатогенезу, клініки, діагностики, медикаментозного та хірургічного лікування;

– хірургічне лікування, тромболітична й антикоагулянтна терапія, принципи профілактики венозних тромбоемболічних ускладнень;

– вдосконалення методів реконструкції судин при трансплантації нирки, пошук шляхів профілактики реперфузійного ушкодження, оптимізація імуносупресивної терапії після трансплантації органів;

– визначення показань та вдосконалення технології ауто трансплантації нирки з екстракорпоральною судинною реконструкцією при дистальних аневризмах ниркових артерій та вазоренальній гіпертензії;

– відеохірургічні методи лікування хворих на діафрагмальні грижі, патологію стравоходу та жовчнокам'яну хворобу;

– дослідження особливостей діагностики і лікування некротично-запальних уражень стопи у хворих на цукровий діабет.

ОСНОВНІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ

Протягом останніх років на кафедрі захищено дві докторські та чотири кандидатські дисертації.

Працівники видали 133 наукові праці, дві монографії, одержали дев'ять патентів України на винахід. Кожного року вони беруть участь у міжнародних та всеукраїнських конгресах і конференціях.

Викладачі кафедри хірургії № 2 — дійсні члени Асоціації ангіологів і судинних хірургів, серцево-судинних хірургів, трансплантологів України, International Union of Angiology (проф. І. І. Кобза — представник від України), European Congenital Heart Surgeons Association (проф. Л. В. Кулик — представник від України), European Society for Vascular Surgery, Polskie Towarzystwo Chirurgii Naczyniowej. Кафедра активно долучається до роботи міжнародних рандомізованих клінічних досліджень (ESPECIAL, TAMARIS, AMPLIFY, AMPLIFY-EXT, PROTECT).